

Første utkast til Oslo SVs Valgprogram 2019-2023

Juni 2018

Informasjon om prosessen

Dette er første diskusjonsutkast til kommunevalgprogram for Oslo SV i perioden 2019-2023. Programkomiteen har laget dette utkastet for å sørge for tidlig debatt i Oslo SV om programmet, og for å lage en ryddigere og mer oversiktlig prosess for fylkeslagets medlemmer fram mot årsmøtet i 2019.

Dette er ikke et ferdig utkast. Mange av forslagene i dette utkastet må utredes og vurderes nærmere. Det tas forbehold om språklige feil, og mye mangler fortsatt! Men Oslo SVs program blir så bra som mulig om hele organisasjonen involveres tidlig, og får delta når politikken vår blir til.

Det er lett å gi innspill og endringsforslag til programmet:

- Alle konkrete endringsforslag legges inn i et eget skjema som du finner på www.sv.no/oslo/nyttprogram – husk linjenummer, og bare send inn et forslag omgangen!
- Generelle innspill kan du sende til osloprogram@sv.no.
- Om du er SV-medlem oppfordrer vi deg også til å møte opp og diskutere arbeidsprogrammet i ditt lokallag!

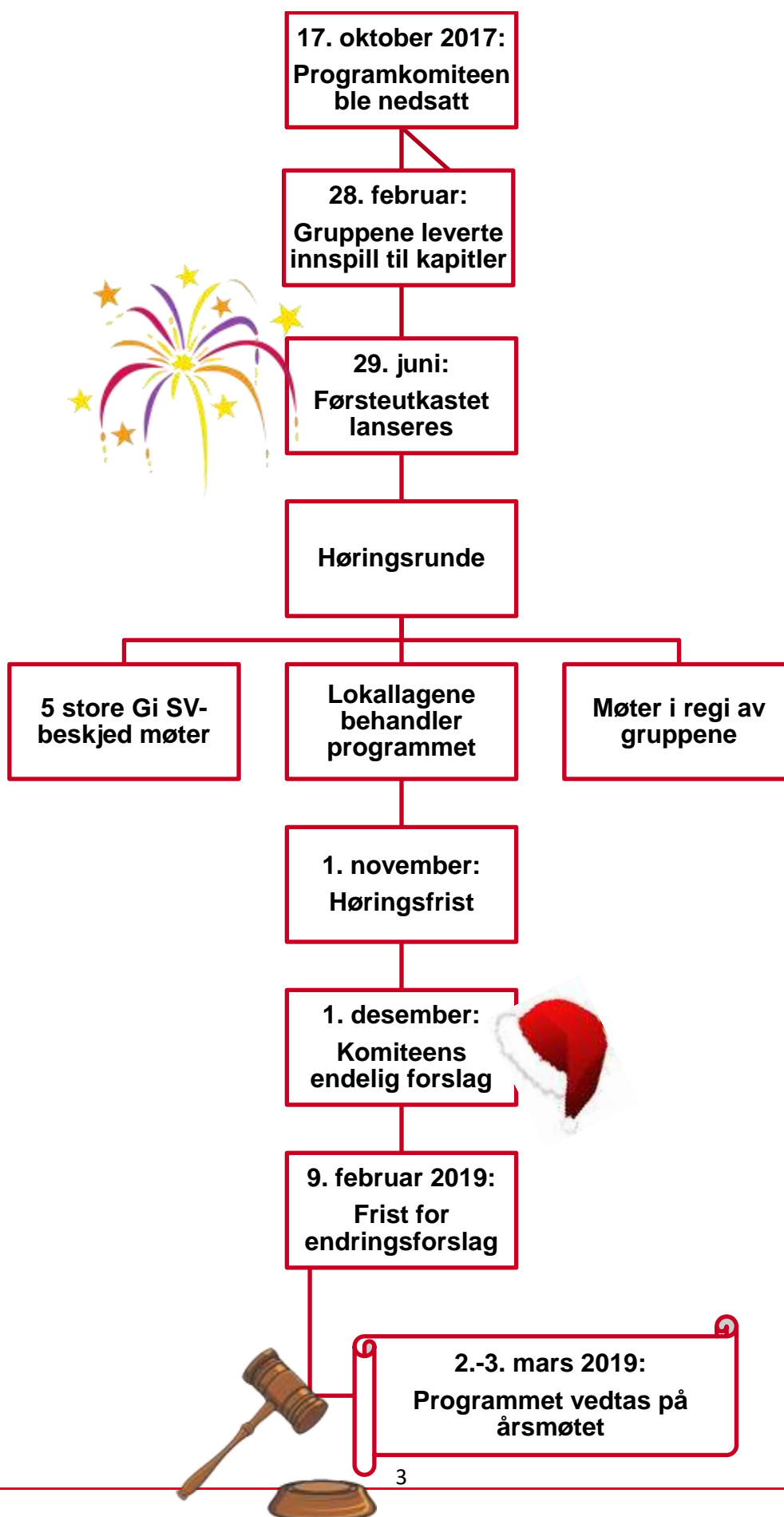
Oslo SV kommer til å arrangere fem åpne innspillmøter på forskjellige tema i løpet av høsten. I tillegg til dette kommer arbeidsgruppene vi har nedsatt i forbindelse med programprosessen til å supplere med egne mindre møter på temaene som ikke blir dekket opp av de store åpne møtene. Mer informasjon om dette kommer i august.

Fristen for innspill er 1. november 2018

Etter innspillsfristen den 1. november kommer programkomiteen i Oslo SV til å lage et nytt og ferdig utkast til program, der de både tar hensyn til innspillene og endringsforslagene fra medlemmene, organisasjoner og arbeidsgruppenes høringssvar. Første desember kommer det ferdige utkastet til arbeidsprogram, som skal behandles og vedtas av Oslo SVs årsmøte i mars 2019.

Arbeidsprogramkomiteen består av Carl Morten Amundsen (leder), Unni Berge, Ivar Johansen, Warsan Ismail, Per Botolf Maurseth, Siv Karin Kjøllmoen, Karin Harnæs Hoel, Edle Daasvand, Terje Farestveit og Sarah Lilleberg Safavifard (SU).

Kontakt osloprogram@sv.no hvis du har spørsmål til komiteen.

Forord

I dag er vi i posisjon i Oslo. Vi er ett av tre byrådspartier. SV har til neste periode tenkt å bli betraktelig større og vi skal beholde hånden på rattet i styringen av byen. Jo større gruppe SV får i bystyret, jo mer gjennomslag vil vi kunne få for politikken vår.

Vi er kommet godt i gang med arbeidet med å forandre Oslo til det bedre. En ambisiøs byrådserklæring ble forhandlet fram på Østmarksetra etter valget i 2015. SV opplevde flere gjennomslag i forhandlingene med Ap og MDG, og arbeidet med å gjøre Oslo til en rødere og grønnere kommune er i gang. Dette programutkastet er skrevet ut fra at disse fire årene bare har vært starten. Etter 18 år med borgerlig styre måtte en større snuoperasjon til. Vi skal sette fart nå på den kursen vi har staket ut. Et større SV vil gi mer vind i seilene.

Selv om mye går bra i Oslo, må vi ha store politiske ambisjoner. I byen er det for store økonomiske forskjeller, vi lever i en delt by. Lokalpolitikken kan bare motvirke de største utslagene av en politikk som forsterker avstanden mellom fattig og rik. Regjeringens politikk fører til at forskjellene øker. Samtidig spres fordommer av sentrale politikere fra regjeringspartiene som gir innvandring skylden for nær sagt alle slags samfunnsproblem. Slik avledes oppmerksomheten, og kittet i samfunnsfurene slår sprekker. Vi må holde på makten i Oslo, og de rødgrønne må gjenvinne den i landet. Da kan vi virkelig ta fatt på oppgavene med å redusere klasseforskjeller og redde miljø og klima.

Aldri skal noen være i tvil om hvor SV står i fordelings- eller miljøpolitikken. Ingen skal være i tvil om vårt menneskesyn. Vi har nulltoleranse for rasisme og hatretorikk. Vi tror på politikken og på folkestyret. Vi vil ikke overlate menneskene til markedet. Vi tror ikke at markedets usynlige hånd finnes, - den usynlige hånden som skal geleide oss alle til bedre liv. Markedsløsninger fører tvert imot til større forskjeller mellom folk - forskjeller i frihet over egne liv. Mot den friheten setter vi frihet skapt gjennom fellesskap. Redskapet for å realisere denne friheten er det folkevalgte systemet. Det er de folkevalgte organene som skal forme fremtiden. Konkurransutsetting og privatisering er ansvarsfraskrivelse. Å overlate de store fellesoppgavene til markedet er å gi makten til de pengesterke.

Et demokratisk samfunn med små økonomiske forskjeller skaper fellesskap og frihet for flertallet. Vi skal ikke la markedet få innflytelse over velferdsoppgavene - over helse, skole og omsorg. Investorer skal ikke bygge opp formuer på drift av barnehager, sykehjem eller barnevern, finansiert som de er av fellesskapet. Vi vet at private investorer ønsker å stikke fingrene sine ned i offentlige honningkrukker, applaudert av dem som later som det er det samme hvem som driver offentlig velferd. Det er de som kaller kommuner for velferdsprodusenter, som om en kommune ikke var en samfunnsenhet, men et hvilket som helst selskap.

Kampen mot anbudsutsetting er en politisk kamp som utspilles i kommuner over hele landet. I Oslo har vi startet arbeidet med å bli kvitt kommersielle gratispassasjerer. Arbeidet med å prioritere kommunale og ideelle aktører skal fortsette.

Skolepolitikken er alltid viktig for SV. Vi er i gang med å innføre en tillitsreform i skolen, satse på lærernes faglighet og fjerne prøve- og kartleggingspresset og møteveldet i Oslo-skolen. Vi vil bryte med det innsnevrede og instrumentelle kunnskapssynet som har fått dominere, vi vil endre stykkprisfinansieringen og skape et nytt inntakssystem til den videregående skolen.

Sist men ikke minst – Miljøhovedstaden Oslo skal fortsette å fremstå som et forbilde i miljøkampen. Her har det sittende byrådet gjort viktige grep med eget karbonregnskap og systematisk arbeid for å oppnå klimamålene. Dette har også gjort at Oslo har blitt hedret med betegnelsen “miljøhovedstad”. Det inspirerer til fortsatt innsats. Vi skal bidra til å gjøre luften i byen renere, vi skal stanse plast-utslipp i vassdrag og fjorder. Vi skal få fortgang i å gjøre det attraktivt med gode alternativer til biltransport. Dette siste blir særlig viktig i en tid da byen vokser. Det krever god planlegging og økonomiske ressurser til kollektivtrafikk og tilrettelegging for gående og syklister.

SVs politikk er politikk for de mange - og ikke for de få!

Programkomiteen setter pris på innspill, motsigelser og forslag både fra medlemmer av partiet og andre. Fristen for innspill er 1. november 2018. Skjema for innsending av konkrete endringsforslag finner du på www.sv.no/oslo/nyttprogram. Generelle innspill kan sendes til osloprogram@sv.no

Kom på åpne innspillmøter eller delta i diskusjonene i ditt lokallag.

Oslo, 29.06.2018

På vegne av programkomiteen

Carl Morten Amundsen,

leder

Innhold

Informasjon om prosessen.....	2
Forord	4
God oppvekst, skole og utdanning til alle	7
Fra delt by til ny solidaritet	13
God helse for alle	20
Et trygt arbeidsliv	22
En ny næringspolitikk	24
Byutvikling	25
Rettferdig boligpolitikk.....	26
Idrett og Friluftsliv	28
En eldrevennlig by	31
Miljøhovedstaden - være ledende i Norge og Europa!.....	34
Grønn samferdsel.....	38
En feministisk by.....	42
Antirasisme og inkludering.....	45
En ambisiøs kulturby	47
Regnbuebyen-	49
Oslo - en by i verden. Internasjonal solidaritet.....	50
Et styrket folkestyre	52

1 God oppvekst, skole og utdanning til alle

2 Oslo burde være en god by å vokse opp i for alle. Barn og unge skal, uavhengig av foreldrenes
3 bakgrunn, få like gode muligheter til å tilegne seg kunnskap og utvikle sine talenter, holdninger og
4 verdier. Barnehage og skole skal bidra til å utjevne forskjeller, motvirke segregering, klasseskiller og
5 tradisjonelle kjønnsroller. Fellesskolen skal fremme deltakelse, og gjennom lek og undervisning skal
6 barna i Oslo mestre mange ulike fagfelt og trenes i å samarbeide med andre, være kreative og tenke
7 kritisk.

8 Det viktigste vi kan gjøre for å få til dette, er å fortsette å styrke grunnfinansieringen av skolen og
9 gjøre bydelsøkonomien bedre slik at bydelene kan tilby innbyggerne bedre tjenester. Barn og unge
10 må sikres en hverdag der alle blir sett av en trygg voksen. Det er på tide å gjøre *De overfylte*
11 *klasseroms tidsalder* til historie. Når vi øker bemanningen i barnehagen og lærertettheten i skolen, vil
12 gode lærere få mulighet til å gjøre en enda bedre jobb med elever som trenger større utfordringer og
13 med dem som har behov for ekstra støtte. At lærerne i skole og barnehage har nok tid, er en
14 forutsetning for at alle barn og unge skal lære mest mulig, mestre skolen og finne sin plass i
15 fellesskapet.

16 Å møte mennesker med ulik bakgrunn, livserfaringer, tro, språk og kultur gir barn og unge en
17 perspektivrikdom som de tjener på både i barndommen og senere i livet. En mangfoldig osloskole vil
18 utvikle et demokratisk medborgerskap. Dette positive mangfoldet skal brukes aktivt for å styrke
19 skolen og gjøre fellesskolen til en enda bedre lærings- og utviklingsarena for alle barn og unge.

20 Et tettere samarbeid mellom barnehage, skole og andre tjenester, som barnevern,
21 skolehelsetjenesten, og NAV er viktig for at alle barn i Oslo skal ha et trygt læringsmiljø og en god
22 helse.

23 Lek og læring i barnehagen

24 En god barndom legger grunnlaget for et godt liv, og barnehagen er viktig for barns læring og
25 utvikling gjennom hele livet. Barn uttrykker seg gjennom lek og har rett til å leke. I barnehagen skal
26 leken komme først. SV vil at alle barn skal få gå i gode barnehager. Vi vil satse på framtidig utbygging
27 samtidig som kvaliteten skal heves.

28 Gode barnehagelærere og ansatte er en forutsetning for å utvikle barnehagen videre. Derfor vil SV
29 prioritere at det i Oslobarnehagene er mange nok voksne med riktig kompetanse, og at de ansatte
30 får gode muligheter til etter- og videreutdanning. Vi har opplevd en stor økning i antall ettåringer i
31 barnehagen. For denne gruppen barn er det særlig viktig med ro, omsorg og nære voksne. En god
32 barnehage handler om omsorg, lek, læring og trivsel, og SV ønsker at hvert enkelt barn skal ha en
33 spennende og utforskende hverdag.

34 SV vil:

- 35 ● **At barnehager skal få være barnehager, og at læring skal skje gjennom lek og omsorg.**
36 Barnehagene skal ha stor frihet til selv å vurdere hvilke metoder som skal brukes
- 37 ● **Gå mot profitt på barnehagedrift.** Barnehagedrift er en fellesskapsoppgave og fellesskapets
38 penger skal derfor komme barna til gode.
- 39 ● **Styrke bydelsbudsjettene for å sikre drift av barnehagene.**

- 40 ● **Rekruttere og videreutdanne flere med pedagogisk kompetanse.** Det skal være minst 50
- 41 prosent barnehagelærere og 25 prosent barne- og ungdomsarbeidere i barnehagene.
- 42 ● **Særlig styrke bemanningen for barn under to år**
- 43 ● **Styrke den allmennpedagogiske kompetansen slik at barn og familier som trenger ekstra**
- 44 **innsats får** spesialpedagogisk og annen relevant hjelp.
- 45 ● **Satse på språkutvikling i barnehagen.** Tilrettelegge for gode språkmiljøer for barn med
- 46 språkvansker og barn som ikke kan tilstrekkelig norsk.
- 47 ● **Innføre en ressursfordelingsmodell for barnehagene som tar hensyn til sosioøkonomiske**
- 48 **forhold og språkbehov**
- 49 ● **Systematisere og styrke etter- og videreutdanningen av ansatte i barnehagene.**
- 50 ● **Stille samme krav til lønns- og arbeidsvilkår til private barnehager som til de kommunale**
- 51 ● **Utvide tilbudet om gratis halvdagsplass til flere områder. På sikt vil SV ha gratis barnehage**
- 52 **for alle barn**
- 53 ● **Sikre alle barn i barnehagen et godt og næringsrikt måltid**
- 54 ● **At det som hovedregel skal tas inn vikarer ved fravær fra dag en i alle barnehager.**
- 55 ● **Ha fast ansatte vikarer i bydelene (vikarpooler).**

56 **Framtidsskolen - en inkluderende fellesskole**

57 SV har store ambisjoner for Osloskolen. Hver eneste elev skal bli sett og få tilpasset opplæring i en
58 fellesskole der ulike mennesker med ulikt utgangspunkt, møtes i samme klasserom.

59 SV vil skape en mer praktisk og variert skolehverdag for elevene. Her vil vi særlig løfte fram
60 dybdelæring, kreativitet, selvstendighet og trygghet. Vi vil legge til rette for et bredt kunnskapsfelt og
61 prioritere praktiske og estetiske fag.

62 Skolen må bygge på tillit til lærerne. Lærerne er fagpersoner som skal få bruke sin tid på å se hver
63 enkelt elev, ikke på å fylle ut skjemaer eller tilbringe tiden i møter. Derfor må tillitsreformen i Oslo-
64 skolen føres videre, slik at skolene får større frihet til selv å vurdere hvilke metoder som skal brukes.

65 Tidlig innsats er viktig både når det gjelder å fange opp elever som trenger ekstra oppfølging, og for å
66 holde på interessen og skolemotivasjonen hos dem som presterer høyt. Tidlig innsats kan øke
67 fremtidig gjennomføring i videregående skole. Men satsing på de yngste elevene må ikke gå på
68 bekostning av elevene på høyere skoletrinn. Skolen varsler om lavere motivasjon jo lenger fram i
69 skoleløpet vi kommer. Særlig er motivasjonen dårlig på tiende trinn. SV mener at ungdomstrinnet må
70 styrkes.

71 Skolen er et viktig verktøy for å bekjempe ulikhet og for å gi hver enkelt like muligheter. Skolen kan
72 bidra til at det ikke er foreldrenes utdanningsbakgrunn eller levekår som bestemmer hvor mye barn
73 skal lære, eller hvilke muligheter de skal få senere i livet. Flere av SVs viktige skolepolitiske tiltak er
74 bra for alle elever, men aller viktigst for dem som trenger det mest. Økt lærertetthet, skole-lekser
75 sammen med lærer, skolemat, og gratis AKS med kultur- og idrettstilbud er gode eksempler på en
76 skole som utligner forskjeller.

77 **SV vil:**

- 78 ● **Ha «tidlig og varig innsats» i skolen der elevene er sikret god oppfølging gjennom hele**
- 79 **utdanningsløpet.** Slik gjør vi den gode Osloskolen enda bedre, og slik øker vi innsatsen mot
- 80 frafall i videregående opplæring.
- 81 ● **Gjennomføre forsøk med utvidet skoledag uten hjemmelekser i grunnskolen**

82 DISSENS 1: Et mindretall på en vil stryke kulepunktet over (Warsan Ismail)

- 83 ● **Utvide og videreutvikle dagens leksehjelpordning med et mål om at elevene skal gjøre seg**
84 **ferdig med leksene på skolen.**

85 DISSENS 2: Et mindretall på tre vil erstatte kulepunktet over med følgende (Unni Berge, Warsan
86 Ismail og Carl Morten Amundsen)

- 87 ● **Utvide og videreutvikle dagens leksehjelpordning med *et mål om at elevene skal gjøre mer***
88 ***av leksene på skolen***

- 89 ● **Gjeninnføre skolefruktordningen og gjennomføre forsøk med skolefrokost og skolelunsj på**
90 **skoler flere steder i byen**

- 91 ● **Tilby barn og unge som ønsker det morsmålsopplæring så langt det er praktisk**
92 **gjennomførbart.**

- 93 ● **Sikre bedre grunnfinansiering av skolen.**

- 94 ● **Ha flere og kvalifiserte lærere;** sikre SVs lærernorm på skolenivå, (med maksimalt 15 elever
95 per lærer på første til fjerde trinn, og maks tjue på femte til tiende trinn).

- 96 ● **Ha gratis Aktivitetsskole (AKS) for alle.** Ordningen med gratis kjernetid i AKS er en suksess.
97 Der AKS er gratis, deltar nesten alle og dette er avgjørende for barns språkutvikling og læring.
98 AKS er viktig for å få venner og delta i fellesskapet. Ordningen må utvides til å gjelde i alle
99 bydeler.

- 100 ● **Tilby trygg-i-vann-kurs for barn på AKS**

- 101 ● **Ansette mennesker med ulik yrkesbakgrunn i skolen,** eksempelvis helsesøstre,
102 miljøterapeuter og mer merkantilt personale. På den måten får lærerne mer tid til elevene.

- 103 ● **At alle grunnskoler i Oslo enten skal ha eget skolebibliotek eller være tilknyttet et**
104 **kombinasjonsbibliotek.** Skolebiblioteket skal ha ansatt bibliotekar og et mediebudsjett.

- 105 ● **Øke andelen som velger fagopplæring.** For å oppnå dette må yrkesutdanning gjøres like
106 attraktivt som studiespesialisering. Det gjøres gjennom gode skoletilbud og bedre
107 informasjon om valgmulighetene i barneskole og på ungdomstrinn. SV vil styrke samarbeidet
108 mellom skole og arbeidsliv ved at partene i arbeidslivet trekkes mer inn i skolen.

- 109 ● **Øke kompetansen i både den sosialpedagogiske og yrkesrettede rådgivningstjenesten i**
110 **Osloskolen**

- 111 ● **Arbeide videre med tillitsreformen.** Det profesjonelle handlingsrommet må utvides.
112 Utdanningsetaten skal først og fremst ha en veilederrolle, og det lokale utviklingsarbeidet
113 skal prioriteres.

- 114 ● **Innføre en felles rabattordning for barnehage og aktivitetsskole** slik at foreldre med barn
115 begge steder får en samlet søskenrabatt.

- 116 ● **Innføre en ordning med politisk fravær i ungdomsskolen** og gå gjennom fraværsreglementet
117 for å legge til rette for større kulturelt og sportslig engasjement blant ungdom.

- 118 ● **At alle barn under 18 skal ha rett på skoleundervisning, også mens de venter på at**
119 **asylsaken blir behandlet.**

- 120 ● **Gjennomføre forsøk med karakterfri skole**

121 DISSENS 3: Et mindretall på fire vil stryke kulepunktet over (Unni Berge, Terje Larsen, Warsan Ismail
122 og Karin Harnæs Hoel)

- 123 ● **Legge bedre til rette for alternative vurderingsformer, som for eksempel**
- 124 **mappeinnleveringer som alternativ til prøver.**
- 125 ● **Øke ansatte i skoler, barnehager og AKS som har kompetanse på traumer**
- 126 ● **Sikre elevene i barne- og ungdomsskolen minst én times fysisk aktivitet hver dag innenfor**
- 127 **dagens timetall.**
- 128 ● **Videreutvikle og styrke grensesettingskurs på ungdomsskolen, der deler av opplegget er**
- 129 **kjønnsdelt. SV vil styrke seksualundervisningen i ungdomsskolen.**
- 130 ● **Utvide satsingen med å gi Oslokolene nye digitale læremidler.** For eksempel får barn lære
- 131 å skape teknologi gjennom opplæring i programmering.

132 **DISSENS 4: Et mindretall på to vil stryke kulepunktet over (Per Botolf Maurseth og Carl Morten**

133 **Amundsen)**

134 **Videregående opplæring der alle kan gjennomføre og bestå**

135 Elevene i Oslo skal kunne velge mellom et mangfold av yrkesfaglige og studieforbereende

136 opplæringstilbud, og kvaliteten i opplæringstilbudet skal være på høyt internasjonalt nivå. Den

137 videregående skolen må være i stadig utvikling for å møte de krav som enkeltmennesket og

138 samfunnet vil støtte på. Vi snakker her om de sosiale, kulturelle, økonomiske og teknologiske

139 endringene, og hvordan vi kan skape et samfunn i bærekraftig utvikling.

140 Alle elever i Oslo skal ha like gode muligheter til å gjennomføre og bestå videregående opplæring.

141 Dette mener vi er avgjørende for at alle skal ha muligheter til å leve gode liv, til å mestre og til å bidra

142 som demokratiske samfunnsborgere.

143 For å forbedre gjennomføringsgraden, som i dag er på om lag 75 prosent, må elevene få tett

144 oppfølging fra voksne som samarbeider. Videregående skole er en viktig sosialiseringarena for

145 ungdom, og unge mennesker i Oslo skal oppleve at det er trygt og meningsfullt å være på skolen.

146 For at trenden med fallende skolemotivasjon skal snus, må undervisningen oppleves som relevant og

147 variert. Skolen skal ha en helhetlig tilnærming til faglig og sosial utvikling. Alle elever skal få

148 muligheten til å medvirke og til å lære hva demokrati betyr i praksis.

149 De videregående skolene i Oslo preges av overfylte klasserom og store ulikheter. Sterk

150 markedstenkning med en kombinasjon av stykkprisfinansiering og karakterbasert opptak har ført til

151 en svært uheldig konkurransesituasjon mellom de videregående skolene. Dette gir skolene en

152 uforutsigbar økonomisk situasjon og gjør at de i økende grad må bruke tid og krefter på å

153 markedsføre skolen sin. Arbeidet med å endre det uheldige finansierings- og opptakssystemet i den

154 videregående skolen har begynt og må slutføres i neste bystyreperiode.

155 **SV vil:**

- 156 ● **Fjerne stykkprisfinansieringen og utvikle en alternativ modell for ressursfordeling i den**
- 157 **videregående skolen.** En slik modell skal i større grad ta høyde for faktiske behov ved den
- 158 enkelte skole, blant annet spesialundervisning og språklige behov.
- 159 ● **Innføre en inntaks-modell som gir en jevnere fordeling på den enkelte skole når det gjelder**
- 160 **kjønn og sosial bakgrunn.** SV vil ha et alternativ til det rene karakterbaserte opptaket som i
- 161 større grad skaper mangfold i elevmassen og flere reelle valgmuligheter.

- 162 ● **Bekjempe frafall.** Skolen skal ta hensyn til både faglig og sosial utvikling, for å gjøre det mulig
- 163 for alle å gjennomføre.
- 164 ● **Utvide tilbudet til særskilt tilrettelagt opplæring** for elever med psykiske og sosiale vansker i
- 165 videregående skole.
- 166 ● **Sikre elevene godt utstyr.** Elevene på alle yrkesfaglige linjer skal ha tilstrekkelig og godt
- 167 utstyr. Det er avgjørende for kvaliteten i opplæringen.
- 168 ● **I samarbeid med partene i arbeidslivet legge til rette for og videreutvikle alternative løp på**
- 169 **yrkesfag**, slik at elevene tidligere kommer i kontakt med arbeidslivet.
- 170 ● **Øke lærlingtilskuddet**
- 171 ● **Fortsette å gjøre det lett å bytte til yrkesfag.** Det rødgrønne byrådet har gjort det mulig for
- 172 elever på studieforbereende å bytte til yrkesfag uten å tape tid. Oslo trenger mange flere
- 173 fagarbeidere i årene fremover.
- 174 ● **Styrke rådgivningstjenesten og øremerke ressurser til flere skolehelsesøstre og psykologer.**
- 175 Mange elever sliter med helse- og psykososiale plager.
- 176 ● **Trappe opp ordningen med minoritetsrådgivere ved videregående skoler og styrke den**
- 177 **flerkulturelle kompetansen.** Slik kan vi bekjempe tvangsekteskap, sosial kontroll og
- 178 æreskultur.
- 179 ● **At skolen skal være en attraktiv arbeidsplass.** Gode lønns- og arbeidsvilkår er viktig for å
- 180 rekruttere og beholde ansatte i videregående opplæring. SV vil særlig styrke etter- og
- 181 videreutdanningstilbudet for yrkesfaglærere.
- 182 ● **Videreutvikle en god vurderingskultur som er rettferdig og læringsfremmende og**
- 183 **gjennomføre forsøk med alternative vurderingsformer.**
- 184 ● **Styrke elev- og lærlingombudet** i Oslo, og styrke skolene i arbeidet med å skape trygge
- 185 læringsmiljøer, øke elevenes medvirkning og å bekjempe mobbing i skolen.
- 186 ● **Arbeide for at ordningene med læreplassgaranti gjelder for alle yrkesfaglige program.**
- 187 ● **Styrke seksualundervisningen i videregående skole.**

188 **Voksenopplæring**

189 En god voksenopplæring er viktig for livslang læring, integrering og gode muligheter for studier og

190 arbeid. Både mennesker med høyere utdanning og mennesker uten skolegang har rett og plikt til å

191 lære norsk og kvalifisere seg for arbeidsliv eller videre studier i Norge. Den kommunale

192 voksenopplæringen må ivareta et mangfold av deltakere med ulike behov og forutsetninger. Alle skal

193 kunne delta i arbeids- og samfunnsliv. Det krever grunnleggende kunnskaper og ferdigheter.

194 Grunnskolen skal gi hele befolkningen slik basiskompetanse.

195 En del av dem som kommer til Norge og Oslo i dag har liten eller ingen skolebakgrunn, og mange

196 bærer på store traumer og psykiske og fysiske plager. Veien fram mot å lære norsk på et

197 yrkeskompetansenivå (B1-nivå) kan være lang. Oslo kommune må legge til rette for arbeidsplasser

198 med andre språkkrav.

199 **SV vil:**

- 200 ● **Styrke karriereveiledningen og rådgivningstjenesten i voksenopplæringen slik at**
- 201 **deltakerne raskere kan komme ut i arbeidslivet eller videre utdanning.**
- 202 ● **At deltakere i voksenopplæringen uten fullført grunnskole skal få tilpasset basisopplæring i**
- 203 **norsk, IKT, matematikk, samfunnsfag og naturfag**

- 204 ● **At kommunen skal tilby norskkurs og rådgivningstjeneste for arbeidsinnvandrere** slik at de
205 kommer raskt inn i arbeidslivet.
- 206 ● **At klassestørrelsen må være pedagogisk forsvarlig og ta utgangspunkt i deltakernes**
207 **skolebakgrunn, nivå og progresjon.** Gruppene med de største behovene skal ikke ha mer
208 enn 15 deltakere.
- 209 ● **At voksenopplæringen skal gi alle mulighet til å jobbe seg fram mot å bestå norsksprøven.**
210 Det er denne dokumentasjonen på språkkunnskap som etterspørres i arbeidslivet.
- 211 ● **Etablere flere stillinger i kommunen for de som ikke klarer å bestå B1-eksamen i norsk.**

212 **Landets største studentby**

213 Som landets største studentby kan Oslo bidra til bærekraftig utvikling, verdiskaping, kritisk tenkning
214 og velferd ved et tett samarbeid med byens utdanningsinstitusjoner. Høyere utdanning er først og
215 fremst et nasjonalt ansvar, men SV mener at også kommunen må bidra til at studentene har det bra.
216 Vi vil at hovedstaden skal bli landets beste studentby, og vi mener at et tilstrekkelig antall
217 studentboliger, god tilgang til kollektivtransport og et rikt og variert kulturtilbud vil kunne bidra til
218 dette.

219 **SV vil:**

- 220 ● **Bedre samordningen mellom SiOs velferdstjenester og kommunens tjenester og øke**
221 **tilskuddet til SiO.**
- 222 ● Legge til rette for at det **bygges 4000 nye studentboliger innen 2024** i samarbeid med
223 Studentsamskipnaden (SiO).
- 224 ● **Styrke kollektiv- og sykkeltilbudet ved de største utdanningsinstitusjonene, og ved de**
225 **største studentbyene.**
- 226 ● **Tilby flere relevante praksisplasser og sommerjobber i kommunen,** gjennom samarbeidet
227 mellom utdanningsinstitusjonene og kommunens etater.
- 228 ● **Gjøre studentboliger til et eget reguleringsformål i kommuneplanen.**
- 229 ● **Inkludere Studentskipnaden i Oslo i større grad i byutviklingsprosjekter.**
- 230 ● **Gjøre prøveordningen med nattbuss til de største studentbyene til en varig ordning.**
- 231 ● **Opprettholde studentrabatten på byens kollektivtilbud, og fjerne aldersgrensen for alle**
232 **heltidsstudenter.**

233 Fra delt by til ny solidaritet

234 Oslo har gode forutsetninger for at innbyggerne skal kunne leve gode og meningsfulle liv. Oslo er
235 hovedstad i et av verdens rikeste land, og Oslos innbyggere har høyere inntekt enn gjennomsnittet i
236 Norge. SV ønsker ny solidaritet i Oslo. Mer av byens ressurser må brukes på felleskap og til å sikre at
237 alle kan ta del i velstanden.

238 Selv om Oslo er en rik by, faller mange utenfor. (I 2015 var andelen husholdninger med lav inntekt
239 nesten dobbelt så høy i Oslo som i resten av landet). Barnefamilier er særlig utsatt. Det er spesielt
240 bydelene i indre by øst, de fire bydelene i Groruddalen og Søndre Nordstrand som har mange fattige
241 husholdninger. Bydel Stovner har den høyeste andelen med familier med lavinntekt - her lever én av
242 fem barnefamilier under fattigdomsgrensen.

243 SV vil:

- 244 ● **Ha full sysselsetting.** Arbeidsløshet er sløsing med ressurser. Alle skal ha tilgang til arbeid.
245 Oslo må kunne tilby arbeid til arbeidsløse når arbeidsløsheten øker.
- 246 ● **Sørge for et anstendig arbeidsliv for alle.** SV vil bekjempe svart arbeid, sosial dumping og
247 sikre alle gode arbeidstakerrettigheter.
- 248 ● **Bygge fellesskap.** Gode fellesskapsløsninger er til gunst for alle, men mest for dem som har
249 minst. SV vil fortsatt ha eiendomsskatt for å styrke fellesskapsløsningene.
- 250 ● **Ta vare på dem som faller utenfor.** Velferdskommunen skal ha gode tilbud til dem som
251 opplever problemer i ulike faser av livet.
- 252 ● **Fortsette og videreutvikle områdesatsingene** i Groruddalen, Tøyen, Grønland og Oslo Sør.

253 Omfordeling og eiendomsskatt

254 Velferden sikres av skatteinntekter. Et solidarisk velstandssamfunn innebærer at de som har de
255 sterkeste ryggene tar de tyngste løftene. SV ønsker økt skatt på høye inntekter og redusert skatt på
256 lave inntekter.

257 Oslos skatteinntekter kommer i hovedsak fra kommuneskatt på inntekter. De er bestemt av statens
258 skattepolitikk. For å skaffe økt handlingsrom for fellesskapet har Oslo også innført eiendomsskatt.
259 Den er utformet med et bunnfradrag som sikrer at det ikke må betales skatt av små og rimelige
260 boliger.

261 SV vil:

- 262 ● **Ha en eiendomsskatt som beholdes slik den er med et bunnfradrag på 4,6 millioner kroner**
263 **og en promillesats på 3.**

264 **DISSENS 5A: Et mindretall på én ønsker å erstatte punktet over med det følgende (Per Botolf**
265 **Maurseth)**

- 266 ● **Ha en eiendomsskatt som trappes opp til den maksimale grensen på 4 promille.**
267 **Bunnfradraget økes til 6 millioner kroner og justeres i tråd med boligprisutviklingen**

268 **DISSENS 5B: Et mindretall på én ønsker å erstatte punktet over med det følgende (Karin Harnæs**
269 **Hoel)**

- 270 ● **Ha en eiendomsskatt der bunnfradraget fjernes.**

- 271 ● **Arbeide for å gi en mulighet til progressiv kommunal eiendomsskatt.** I dag er det kun lov å
272 innføre et bunnfradrag i eiendomsskatten, det bør være mulighet for å innføre flere trinn for
273 å skape en bedre fordelingseffekt.
- 274 ● **Søke staten om en forsøksordning der Oslo kommune selv kan bestemme det kommunale**
275 **skattøret.** Om dette blir mulig vil SV øke de kommunale skattesatsene på inntekt med 2
276 prosentpoeng.

277 **DISSENS 6: Et mindretall på én vil stryke punktet over (Karin Harnæs Hoel)**

278 **Oppvekst - kampen mot forskjellene**

279 Oslo skal være en god og trygg by å vokse opp i. Uansett hvor i byen man bor, og uavhengig av
280 familiebakgrunn skal alle barn i Oslo bli sett, hørt og tatt vare på. I Oslo skal vi ha gode barnehager og
281 skoler, et rettferdig boligmarked, integrering, mangfold, og et godt barnevern. Noen barn blir utsatt
282 for vold, omsorgssvikt og seksuelle overgrep. I inneværende bystyreperiode har SV hatt et særlig
283 fokus på å forebygge, avdekke og hjelpe de yngste barna og deres familier i den fasen hvor
284 barnehjernen er aller mest sårbar. Dette prosjektet har fått navnet *Barnehjernevernet* og vil være en
285 prioritert satsing i årene fremover.

286 I Oslo er det over 18 000 barn som vokser opp i familier med vedvarende lavinntekt. Dersom vi skal
287 lykkes med å skape en god oppvekst for alle, er vi nødt til ta kampen mot forskjellene.

288 Alternativet til en kamp mot de voksende forskjellene er at fattigdommen går i arv. Slik får vi varige
289 utenforskap av hele befolkningsgrupper - mennesker som ikke tror på at det er mulig å endre
290 livssituasjonene sin.

291 **Barnevernet**

292 Alle barn skal oppleve omsorg og kjærlighet. Det vil alltid være noen barn og unge som ikke opplever
293 dette i sine egne familier. Barnevernet skal være en ressurs for familiene og i første rekke bidra til å
294 få dem til å fungere. Vold, omsorgssvikt og seksuelle overgrep mot barn er alvorlige
295 samfunnsproblemer. Det er viktig at barn som befinner seg i slike situasjoner, møter voksne som ser og
296 hører dem. Barn og unge må bli møtt med åpenhet, ydmykhet, kjærlighet og medbestemmelse.

297 Barn og unge har mye kunnskap om livene sine, og den kunnskapen kan være avgjørende for å ta
298 gode beslutninger. I dag er det noen barn som opplever at de ikke blir hørt av barnevernet. Et tettere
299 samarbeid mellom barnehage, skole, fritidsarenaer, ulike tjenester og faggrupper vil være viktig for
300 at barn og unge kan få hjelp så fort som mulig.

301 Møtet med barnevernet kan være konfliktfylt. Det er problematisk hvis manglende tillit til
302 barnevernet hindrer folk i å ta kontakt når de trenger hjelp. SV ønsker enda flere lavterskeltilbud, der
303 foreldre og barn kan oppsøke hjelp og støtte lenge før omsorgsovertakelse er aktuelt.

304 For at barnevernet skal kunne gjøre den viktige samfunnsoppgaven de er satt til trenger de nok
305 ressurser. Sammenligner vi med resten av landet, er institusjonsbarnevernet i Oslo underfinansiert
306 med 160 millioner kroner årlig. Dette fører til et ekstra press på barneverntjenestene i byen.

307 **SV vil:**

- 308 ● **At bydelsbarnevernet og barnevernsinstitusjonene skal legge til grunn et barnesyn og**
309 **verdier bygget på åpenhet, ydmykhet, kjærlighet og medbestemmelse.**
- 310 ● **Utvikle tverrfaglige og lavterskel hjelpetilbud, også kalt *Oslohjelpa*, med én dør inn der**
311 **familier får hjelp etter behov, uten lange utredninger, vedtak og diagnostisering** (etter
312 modell fra bl.a. Stangehjelpa og Glasshusmodellen i Nordre Aker)
- 313 ● **Gjennomføre en tillitsreform i barnevernet** slik at barn og unge blir hørt og sett, og ansatte
314 får faglig frihet.

315 **DISSENS 7: Et mindretall på tre ønsker å legge til følgende kulepunkt (Per Botolf Maurseth, Carl**
316 **Morten Amundsen og Sarah Safavifard).**

- 317 ● **Utrede en barnevernsreform som i større grad skiller mellom forebygging og**
318 **omsorgsovertakelse.**
- 319 ● **Styrke forståelsen for barnevernets rolle i samfunnet**, slik at flere får nødvendig hjelp. Det
320 er nødvendig blant annet å styrke kommunikasjonen med og informasjonen til
321 minoritetsmiljøer.
- 322 ● **Ha en aktiv rekruttering av ansatte med ulik bakgrunn, for å gjøre barnevernet mer**
323 **representativt.** Dette vil også bidra til å øke tilliten til barnevernet.
- 324 ● **Styrke bemanningen i barnevernet.** Barnevernets kompetanse innenfor rus, psykiatri og
325 traumeforståelse bør økes.
- 326 ● **Styrke samarbeidet mellom barnevernet, helsestasjonene, BUP, NAV, barnehagen og**
327 **skolen slik at barn får tilbud til riktig tid.** De ulike tjenestene bør i mye større grad
328 samlokaliseres.
- 329 ● **Senke terskelen for å sende bekymringsmeldinger til barnevernet.** Dette krever økt
330 samarbeid mellom barnevernet og skoler, barnehager og andre som har meldeplikt til
331 barnevernet.
- 332 ● **Innføre en norm for hvor mange barn en ansatt i barnevernet i Oslo kan ha ansvar for.**
- 333 ● **Ha bedre oppfølging av barn i fosterhjem.**
- 334 ● **Ha økt samarbeid med familiene.** Det skal være tilbud om veiledning og opplæring til
335 foreldre. Hjemmebesøksprogrammet Nye Familier bør utvides til familier med mange barn.
- 336 ● **Satse på bedre språkopplæring.** Eksempler er språkgrupper og språkkafeer i bibliotekene i
337 bydelene.
- 338 ● **Sikre høy kvalitet på tolker som blir brukt i barnevernet, for eksempel gjennom**
339 **Tolkesentralen.** Barn skal aldri brukes som tolker.

340 **Et sosialt sikkerhetsnett**

341 Et velferdssamfunn må ha et sikkerhetsnett som kan fange opp de som kortsiktig eller langsiktig
342 trenger bistand fra fellesskapet. Det er et mål for oss alle i størst mulig grad å være selvhjulpne.
343 Færrest mulig bør blir tvunget til å få bistand fra NAV og sosialtjenesten.

344 I Oslo blir mange avhengig av bistand fra NAV og sosialtjenesten fordi andre deler av stat, kommune
345 eller frivillig sektor påfører dem kostnader for grunnleggende tjenester. Dermed er de avhengig av
346 supplerende sosialhjelp for at husstanden kan ha et likeverdig sosialt liv.

347 **SV vil:**

- 348 ● **Legge til grunn at universelle ordninger gir best organisering av velferdsstaten**

- 349 ● **Bidra til at egenandeler innenfor helse- og velferdstjenester har en sosial profil**
- 350 ● **Arbeide for en sosial boligpolitikk** med husleie i kommunale utleieboliger på akseptabelt
- 351 nivå. Kommunen skal ikke ta ut utbytte fra boligforetaket
- 352 ● **Søke om adgang til et prøveprosjekt der kontantstøtten fjernes i utvalgte bydeler.** Gratis
- 353 barnehageplass og Aktivitetsskole i kjernetida gis som kompensasjon for bortfall av
- 354 kontantstøtte
- 355 ● **Sikre individuell vurdering og hjelp til mennesker som trenger sosialhjelp.** I noen tilfeller
- 356 skal det kunne stilles krav om aktiviteter som betingelse for denne sosialhjelpen.

357 **Arbeidsløshet – spesialtiltak for ungdom**

358 Alle skal kunne leve av sin egen arbeidsinntekt. Det er en hovedpilar for en rettferdig
359 samfunnsøkonomi. Arbeid gir også verdighet og mening. Å være del av et arbeidsliv gjør deg til
360 medlem av samfunnet.

361 Alle får likevel ikke ta del i dette avgjørende området av livet. De har mistet arbeidsplassen din, de er
362 syke eller uføre og har vært ute av arbeid en tid eller de har slett ikke kommet inn i arbeidslivet ennå
363 av de forskjelligste årsaker.

364 Det finnes en rekke arbeidsmarkedstiltak og kvalifiseringsprogram som tar sikte på at deltakerne skal
365 komme i lønnet arbeid. Å delta i slike arbeidsmarkedstiltak gir rett til kvalifiseringsstønad eller
366 tiltakspenger. Kvalifiseringsstønad og tiltakspenger gjør at mange barnefamilier kommer over
367 fattigdomsgrensen i programperioden. Men ikke alle får slike tilbud, og for mange er tiltakene ikke
368 tilstrekkelige for å komme i arbeid. Mange arbeidsledige opplever det svært demotiverende å bli vist
369 tilbake igjen og igjen til nye jobbsøkerkurs, praksisplasser og andre program som ikke virker.

370 Lønnstilskudd og fagopplæring er viktige tiltak for å få folk i arbeid. Tiltaket lønnstilskudd betyr delvis
371 finansiering av lønn som den langtidsledige eller langtidsyke kan ta med når han/hun søker jobb.
372 Fagopplæring er en langsiktig investering i unge mennesker som potensielt har 30-40 år igjen av et
373 yrkesaktivt liv.

374 **SV vil:**

- 375 ● **At Oslo kommune skal jobbe for at Staten skal gi alle som ikke er i arbeid rett til**
- 376 **kvalifiseringsprogram eller tiltak med sikte på ordinært arbeid**
- 377 ● **At alle som har fullført 2-årig kvalifiseringsprogram/ tiltak og fortsatt ikke er kommet i**
- 378 **arbeid skal ha rett til tilbud om ordinært arbeid med lønnstilskudd** eller individuell mulighet
- 379 for fagutdanning med kvalifiseringsstønad eller lærlingelønn
- 380 ● **At NAV lokal styrkes slik at de kan prioritere tiltakene fagopplæring og lønnstilskudd i**
- 381 samarbeid med ryddige arbeidsgivere og videregående skole
- 382 ● **At det utredes hvordan tiltakene kan gjennomføres** innenfor en omprioritering av
- 383 bevilgningene til arbeidsmarkedstiltak.

384 **500 kommunale arbeidsplasser for ungdom**

385 Arbeidslivet stiller i stadig større grad høye krav til kompetanse til arbeidstakere. Arbeidstakere med
386 lite eller ingen utdanning ut over grunnskolen står derfor svakt på arbeidsmarkedet. Dette er ofte
387 mennesker som har andre problemer i tillegg.

388 For ufaglært ungdom (inntil 26 år) som har falt ut av den videregående skolen og som trues av varig
389 utenforskap vil SV fremme særlige tiltak. Kommunen skal, gjerne i samarbeid med andre bedrifter og
390 institusjoner, skape arbeid for 500 unge mennesker. Kommunen driver allerede i dag noe tilsvarende
391 virksomhet for rusavhengige («Nyttig arbeid»). Dette skal være tiltak som settes i verk tidligere, for
392 eksempel i forbindelse med at ungdom faller ut av den videregående skolen. Arbeidet vil være
393 tidsavgrenset til to år med mulighet til forlengelse i ett til to år. Hensikten er å føre ungdommene inn
394 i det ordinære arbeidslivet etterpå. Derfor skal disse arbeidsplassene kombineres med
395 kompetanseheving for den enkelte, og ha et tett samarbeid med og oppfølging av NAV. Det er en
396 forutsetning at ungdommene får en kort skoloring om hva det vil si å stå i arbeid før de entrer
397 arbeidsplassen. Dette programmet kan kobles opp mot "praksiskandidatordningen". Arbeidstakeren
398 vil kunne få dokumentasjon på kvalifikasjon som for eksempel assistent og vil ha mulighet til komme
399 videre med kvalifikasjon i retning av fagbrev. Kommunen skal ikke fire på kravene til fagbrev i sin
400 ordinære virksomhet. Der bemanningsnormer osv. er etablert, slik som i barnehagesektoren, vil det
401 ikke være aktuelt å sette inn ufaglært arbeidskraft til fortrenghet for nødvendig bemanning.

402 **SV vil:**

- 403 ● **Etablere 500 arbeidsplasser for ufaglærte i Oslo i kommunal regi, gjerne i samarbeid med**
- 404 **andre arbeidsgivere. Arbeidsplassene skal være tidsavgrensede og ha kompetanseheving**
- 405 **og kvalifisering for videre arbeid som formål**
- 406 ● **Etablere tilbud om kompetanseheving for ufaglærte arbeidstakere.**

407 **En trygg by for alle**

408 Alle som bor og oppholder seg i Oslo skal kunne føle seg trygge. Dette skal være uavhengig av
409 geografi, alder, kjønn, kjønnsidentitet og etnisitet.

410 De siste årene har vi sett en klar tendens til økende vold og kriminalitet blant unge i Oslo, spesielt i
411 de fattigste bydelene. Usunne former for konflikthåndtering, et gammeldags mannsideal i
412 ungdomsmiljøene og ungdommer som romantiserer en kriminell tilværelse gir grobunn for vold og
413 trusler om vold. Politiet melder om flere slåsskamper der slåssingen blir filmet og delt på sosiale
414 medier, og at volden blir råere enn det politiet ha sett tidligere. Oslo SV ser svært alvorlig på denne
415 utviklingen.

416 SV understreker at levekår, fattigdom og utenforskap er en viktig årsak til vold og kriminalitet.

417 Blant minoritetsungdommer er mistilliten til politiet stor. Mange minoritetsungdommer føler seg
418 urettferdig behandlet og mistenkeliggjort av politiet. Hele 1 av 2 ungdommer med bakgrunn fra
419 Afrika og Asia sier de ikke har tillit til politiet. Det er avgjørende at politiet kjenner ungdomsmiljøene
420 og kan skape tillit hos ungdommen, især i Groruddalen, Oslo indre øst og Oslo sør. Også eldre
421 beboere skal føle seg trygge uansett hvor i Oslo de bor.

422 **SV vil:**

- 423 ● **Sikre nærpolti i alle bydelene i Oslo**, slik at politiet kjenner ungdomsmiljøene og
424 utfordringene i bydelene med høy ungdomskriminalitet.
- 425 ● **At sosialarbeidere på skolene i Groruddalen, Oslo indre øst og Oslo sør jobber mot usunne**
426 **holdninger blant ungdommen** som gir grobunn for vold og trusler om vold.
- 427 ● At kommunen skal være **aktivt engasjert i å redusere rekruttering til kriminelle miljøer**, og
428 ha tiltak for å bringe folk ut av miljøene.
- 429 ● **Styrke samarbeidsmodellen, SaLTo**, mellom Oslo kommune og politiet om rus- og
430 kriminalitetsforebyggende arbeid
- 431 ● **Prioritere arbeidet mot fattigdom og levekårsforskjeller**
- 432 ● **Støtte opp under Natteravnene**, som en ordning med trygge, inkluderende og nøytrale
433 voksne i nærmiljøet.

434 **En omsorgsfull ruspolitikk**

435 SV vil ha en ruspolitikk som tar hensyn til de skadevirkningene rusmidler har for enkeltmennesker og
436 samfunnet. Det viktigste i ruspolitikken er forebygging.

437 Store deler av befolkningen drikker alkohol. Ganske mange har prøvd cannabis. Videre er bruken av
438 sentralstimulerende midler som amfetamin og kokain økende.

439 SV ønsker at bruken av rusmidler skal reduseres. For å oppnå det trenger vi fortsatt reguleringer av
440 tilgang og pris på rusmidler. SV går imot ny liberalisering av skjenkepolitikken. Politiet har en viktig
441 oppgave i å sørge for at fellesområder som parker og torg ikke skal preges av rusmiljøer. Men SV
442 mener at rusavhengighet først og fremst er et helseproblem, og at rusavhengige i sterkere grad skal
443 tilbys bistand for dette framfor å bli jaget rundt av politiet. Det må aksepteres at ikke alle ønsker
444 behandling.

445 Heroinavhengighet er farlig. Heroinavhengige skal ikke straffeforfølges, men få tilgang til behandling
446 og hjelp for en bedre hverdag. Oslo SV vil stimulere til at injiserende heroinavhengige kan gå over til
447 inhalering (røyking) av heroin.

448 **SV vil:**

- 449 ● At det offentlige behandlings-, bo- og omsorgstilbud må styrkes, og de ideelle aktørene sikres
450 sin tilstedeværelse
- 451 ● Styrke ettervernet for rusavhengige, og sikre tilbud om booppfølging, arbeidstrening og
452 lavterskel aktivitetstilbud under og etter behandling
- 453 ● Det innføres forpliktende tidsfrister for å starte avrusning og behandling for den som søker
454 hjelp for å komme ut av rusmiddelavhengighet.
- 455 ● Ha bistand og oppfølging til barn, unge og familier i «ransonen» - en dialogisk
456 skolehelsetjeneste som er kunnskapsbasert og ikke straffeorientert.
- 457 ● Ha en god opplæring om rusmidler i barne- og ungdomsskolen ved en dialogisk tilnærming
- 458 ● At idretts- og kulturarrangementer der barn og ungdom deltar, skal være alkoholfrie.
- 459 ● At det skal kunne inhaleres heroin i sprøyterom, og Oslo blir en forsøkskommune for
460 heroinassistert behandling
- 461 ● Ha opplæring i inhalering av heroin av mennesker i samme situasjon (likepersonsaktiviteter)
462 knyttet til gatenære tiltak
- 463 ● Det skal være bedre overganger mellom tiltak og nivåer i rustiltakene. Samhandlingen
464 mellom spesialisthelsetjeneste og kommune kan stimuleres til fordel for brukerne.

- 465 ● Det skal etableres et innendørs velferdssenter for rusmiljøet i sentrum, slik at det
466 gatebaserte treff-tilbudet reduseres.
- 467 ● Skjenketiden i Oslo skal være innenfor dagens ramme på kl. 03.00, og med myndighet til
468 bydelsutvalgene til å avgjøre skjenketidene innenfor denne ramme.
- 469 ● Kontrollapparatet styrkes, og det må komme raskere og strengere reaksjoner ved brudd på
470 skjenkebestemmelsene.

471 Områdeløft

472 Oslo er en delt by. I noen områder er levekårene for befolkningen dårligere enn i andre. Ofte er disse
473 områdene preget av fattigdom. I mange tilfeller har slike områder også større sosiale problemer,
474 vanskeligere oppvekstvilkår for barn og unge, større arbeidsløshet og mer konflikter mellom etniske
475 nordmenn og mennesker med innvandrerbakgrunn. I mange tilfeller er også det fysiske miljøet i slike
476 områder dårligere enn ellers i byen. Støy og luftforurensning fra privatbiler rammer ofte fattige
477 hardere enn andre.

478 Opphopning av fattigdom, sosiale problemer, dårlige oppvekstmiljø og miljøproblemer i enkelte
479 områder er et felles ansvar for byen. SV vil styrke politikken med områdeløft i områder i byen som
480 faller utenfor velstandsutviklingen ellers. Områdeløftene må være samarbeid mellom staten, Oslo
481 kommune, de enkelte bydelene og det sivile samfunnet.

482 Områdeløftene i Groruddalen, Tøyen, Grønland og Oslo Sør er gode virkemidler for å sikre at de mest
483 utsatte områdene i byen har de grunnleggende kvaliteter folk ønsker i sine nærmiljøer.

484 SV vil:

- 485 ● **Prioritere Groruddalen, Tøyen, Grønland og Oslo Sør når nye velferdsordninger etableres,**
486 for eksempel ved reduksjon av brukerbetaling for barnehager og AKS.
- 487 ● Ha en omfattende og grundig evaluering av **det fysiske bomiljøet og tilgang til gode områder**
488 **for rekreasjon** i Groruddalen, Tøyen, Grønland og Oslo Sør.
- 489 ● **Vurdere lokalisering av nye kulturtilbud, kontorkomplekser, idrettstilbud** og andre store
490 satsinger i bydelene Groruddalen, Tøyen, Grønland og Oslo Sør.
- 491 ● **Legge til rette for næringsutvikling i Oslo Sør**
- 492 ● **Styrke den tverrfaglige innsatsen** i disse områder med særlige utfordringer for levekårene.
- 493 ● **Vektlegge den lokale forankring og mobilisere lokalsamfunnene.**
- 494 ● Utvikle **differensierte og alternative boformer** ved boligsosial innovasjon og sosialt
495 entreprenørskap.
- 496 ● **Øke ressursinnsatsen** i disse områdene fra det offentliges side.
- 497 ● **Vurdere om områdeløft** bør etableres i andre områder av Oslo.

498 God helse for alle

499 SV vil arbeide for at alle har full tilgang på nødvendig helsehjelp, uavhengig av diagnose,
500 funksjonsnedsettelse, bosted, økonomisk status, alder, kjønn, seksuell orientering eller etnisitet. SV
501 mener at kvaliteten på hele kjeden er et offentlig politisk ansvar. Alle ledd av helsetjenesten må være
502 kunnskapsbasert og ikke styrt av privatøkonomiske interesser. Vi vil arbeide systematisk for et bedre
503 psykisk helsevern, offentlige omsorgstjenester som er tilstede når det trengs og for at ingen i Oslo
504 avslutter livet i ensomhet.

505 Oslo er den byen i Europa med høyest befolkningsvekst. Det er store helseforskjeller mellom bydelene
506 og innad i bydelene. Selv om disse forskjellene er mindre enn i de fleste europeiske storbyer, er den
507 større enn mellom fylkene i Norge. Vold og mobbing i skolen er et helseproblem; en av ti rapporterer
508 å være utsatt for dette minst en gang i måneden. Bare 65 prosent av ungdomsskoleelevene og 55
509 prosent av elevene på videregående skole spiser frokost hver dag.

510 **SV vil:**

- 511 • **Arbeide for at alle barn skal ha en trygg og sunn oppvekst**
- 512 • **Videreutvikle den aktive byen** og styrke friluftslivet for å fremme fysisk og psykisk helse.
- 513 • **Forebygge ensomhet** og styrke samarbeidet med frivillige organisasjoner, som for eksempel
- 514 Bydelsmødre

515 Primærhelsetjenesten

516 En godt fungerende primærhelsetjeneste er en forutsetning for at byens innbyggere settes i stand til
517 å nyte godt av helsebyggende tiltak i offentlig regi. SV vil arbeide for at primærhelsetjenesten
518 finansieres på en slik måte at ingen økonomiske eller sosiale forhold hindrer folk fra kontakt med
519 primærlege når de føler behov for det. Oslo bør gå foran, og vise at det er mulig å få til noe i Oslo som
520 kan tjene som eksempler til etterfølgelse fra statlig hold.

521 En god oppvekst starter i svangerskapet. Derfor er det viktig at alle nye familier får familieveiledning
522 når de får barn for første gang. Tilbudet skal være universelt.

523 **SV vil:**

- 524 • **Fortsette arbeidet med “Nye Familier” som er et innovativt hjemmebesøksprogram for nye**
- 525 **familier fra svangerskap til barnet er to år.**
- 526 • **Styrke skolehelsetjenesten** i hele byen, som skal tilby gratis allmennlege fram til fylte 20 år
- 527 • **Tilby gratis allmennlege for voksne i delbydeler** med forhøyet nivå av folkehelseproblemer
- 528 ved å supplere den statlige egenandelsordningen
- 529 • **Styrke svangerskapsomsorgen ved å øke kapasiteten ved helsestasjonene** i Oslo, slik at alle
- 530 gravide har tilgang til jordmor i 18. svangerskapsuke og fram til fødselen
- 531 • **Sikre at leger i kommunale helsetjenester ikke kan reservere seg** mot å forskrive prevensjon
- 532 eller henvise til abortinngrep
- 533 • **Tilby offentlig finansiert tilbud i kommunal regi til alle med kronisk sykdom** som trenger
- 534 fysioterapeut, ergoterapeut eller logoped
- 535 • **Sikre full tilgang til grunnleggende helsetjenester til papirløse** og andre som oppholder seg
- 536 irregulært i Norge, både for å trygge den enkelte og for å beskytte samfunnet mot smittsomme
- 537 sykdommer

538 **Lokalsykehus på Aker, beholde Ullevål**

539 Det viktigste målet i sykehuspolitikken er et trygt og godt sykehus tilbud til alle som bor i Oslo. Vi vil få
540 på plass en ny storbylegevakt og et nytt lokalsykehus på Aker, og opprettholde Ullevål sykehus som
541 det fremragende akuttmedisinske tilbud det er til Oslos befolkning.

542 Sykehuskapasiteten for Oslos befolkning er under sterkt press, og beregninger viser at A-hus vil ha
543 nådd sin fulle kapasitet innen 2030. Helse Sør-Øst har planer om å omstrukturere sykehus tilbudet i
544 Oslo. Region- og lokalsykehusfunksjoner for tre bydeler skal legges til Gaustad. Radiumhospitalet og
545 Regional sikkerhetsavdeling skal få nye bygg, og det skal bygges et nytt lokalsykehus for Groruddals-
546 bydelene på Aker-tomta. Oslo SV er urolig for at nedlegging og flytting av Ullevål sykehus vil kunne ha
547 negative konsekvenser for utviklingen av medisinske fagmiljøer i verdensklasse.

548 **SV vil:**

- 549 ● **At tilbudet ved Ullevål sykehus opprettholdes der sykehuset ligger i dag.**
- 550 ● **Jobbe for at Stortinget instruerer Helse Sør-Øst til å gi finansiering av lokalsykehuset på Aker**
551 høyeste prioritet og at investeringsplaner med rekkefølgebestemmelser for prosjektene
552 framlegges.
- 553 ● **At Oslo kommune bruker sin forhandlingsposisjon og reguleringsmyndighet** for å sikre at
554 framdriften på bygging av lokalsykehuset på Aker blir første prioritet.
- 555 ● **At Frognersesterbanen bygges ut slik at det kan kjøres 6-vogners tog til Gaustad,** og at
556 gangtraseen mellom Gaustad stasjon og Rikshospitalet oppgraderes.
- 557 ● **At trafikale konsekvenser av utbyggingen på Gaustad må utredes,** og nødvendige
558 utbyggingstiltak for veinett og kollektivtrafikk tas inn i rekkefølgebestemmelser i ny
559 reguleringsplan.

560 **Tannhelse er folkehelse**

561 Tannhelse er en svært viktig del av helsen, og tannlegetjenesten hører naturlig med i det offentlige
562 helsevesenet. Derfor bør tannbehandling dekkes av det offentlige på lik linje med annen behandling i
563 spesialisthelsetjenesten.

564 **SV vil:**

- 565 ● **Bygge ut den offentlige tannhelsetjenesten.** Inntil en tannhelsereform i statlig regi kommer
566 på plass, bør Oslo gå foran og arbeide for at flere grupper av Oslos innbyggere skal få et bedre
567 og rimeligere offentlig tannhelsetilbud.
- 568 ● **Utvide gratis tannbehandling til fylte 20 år.**

569 Et trygt arbeidsliv

570 Oslo kommune skal være et godt og inkluderende sted å jobbe, med trygge arbeidsforhold og gode
571 arbeidsvilkår. Faglige rettigheter vurderes som en styrke i arbeidslivet og fagbevegelsen skal være en
572 naturlig samarbeidspartner.

573 I Oslo kommune skal heltidsstillinger være regelen - deltidsstillinger unntaket. De lavest lønnede skal
574 få et løft. De ansatte skal være en ressurs, og kompetanseheving for å møte nye utfordringer skal
575 være en selvfølge. De ansattes kompetanse skal brukes aktivt for å gjøre byen bedre. Det skal
576 ansettes lærlinger i hele kommunen.

577 Ansatte skal være trygge hvis de tar opp kritikkverdige forhold. Medbestemmelse skal være normen.

578 Offentlige tjenester bør driftes av det offentlige eller ideelle organisasjoner.

579 Bransjer som renhold og restaurant har svakt organiserte arbeidstakergrupper. Eierne utnytter dette
580 og tilbyr betingelser langt under tariffbestemmelsene og gjennom ulovlig innleie. Oslo SV vil fjerne
581 bemanningsbyråenes dominans i byen og sikre trygge ansettelser.

582 I Oslo foregår det utstrakt kriminell virksomhet i enkelte bransjer: Bygg og anleggssektoren preges i
583 dag av underbetaling, svart økonomi og uoversiktlige kjeder av underleverandører. Det skal selvsagt
584 ikke være plass til kriminelle selskaper som tjener penger på å bygge byen. Oslo SV vil bekjempe
585 denne kriminaliseringen som preger deler av arbeidslivet og stanse den utviklingen vi ser innen bygg-
586 og anleggssektoren.

587 Som ellers i landet jobber de fleste innen pleie og omsorg, barnehager og AKS i deltid. Fordi det er
588 kvinner som har sitt arbeid i denne sektoren, fører det til at kvinnen blir økonomisk avhengig av
589 partneren sin. Lavtlønte og deltidsarbeidende har liten eller ingen mulighet til å kjøpe seg bolig. På
590 kort sikt må dagens deltidskultur i kvinnedominert sektor erstattes med en heltidskultur, og det bør
591 være et mål at minst 75 prosent av de ansatte jobber i hele stillinger.

592 Mange familier sliter med å få tiden til å strekke til. Dette er en av årsakene til at kvinner velger
593 deltid, mens menn må jobbe mer for å kompensere for bortfall av inntekt.

594 Mange av Oslo kommunes tjenester har blitt konkurranseutsatt. Private aktører henter ut fortjeneste
595 på å drifte ulike tjenester for Oslo kommune. Når virksomheter legges ut på anbud, kan anbydere
596 primært konkurrere ved å redusere kvaliteten eller ved å gi de ansatte dårligere lønn- og
597 arbeidsvilkår. Anbudsrunder fører i tillegg til ustabile og utrygge arbeidsplasser. SV vil at kommunen
598 skal føre driften av sykehjem, helse- og omsorgstjenester, drift av grøntanlegg, vei, renhold og
599 renseanlegg tilbake til kommunen (rekommunalisering), når kontraktene utløper, eller sørge for at de
600 driftes av ideelle organisasjoner. SV vil beholde avfallshåndteringen i kommunal regi.

601 **SV vil:**

- 602 • **Sikre at den vedtatte Oslo-modellen for et seriøst arbeidsliv aktivt følges opp** av byrådet.
- 603 • Sette i gang prosjekter med mål om å **få etablert en heltidskultur i kommunen**
- 604 • **Innføre forsøk med 6-timersdagen** på utvalgte arbeidsplasser i kommunen.

605 **DISSENS 8: Et mindretall på én ønsker å stryke punktet over. (Per Botolf Maurseth)**

- 606 • **Prioritere leverandører som har tariffavtale** eller lønns- og arbeidsvilkår tilsvarende
607 tariffavtale eller er villige til å inngå tariffavtale hvis ansatte krever det.
608 • Arbeide for at den foreslåtte endringen om å **forby bemanningsbransjen** blir vedtatt
609 • At kommunen som arbeidsgiver **praktiserer de reglene som gjaldt i arbeidsmiljøloven før**
610 **endringene i 2015 om midlertidige ansettelser og ansettelsesvern.**
611 • Gi rom for at det er **arbeidsplasser for folk med varig nedsatt arbeidsevne** i kommunale
612 virksomheter.
613 • At Oslo kommune har **forpliktende likelønnsplaner** i alle virksomheter.
614 • At Oslo kommune i kommende tariffoppgjør prioriterer likelønn i kommunens virksomheter,
615 blant annet gjennom å **vurdere likelønnsplaner**

616 **DISSENS 9: Et mindretall på fire ønsker å stryke punktet over. (Carl Morten Amundsen, Siv Karin**
617 **Kjøllmoen, Terje Farestveit og Unni Berge).**

- 618 • Bygge et mer aktivt **samarbeid mellom NAV, kommunale virksomheter og**
619 **attføringsbedrifter** som eies helt eller delvis av Oslo kommune.
620 • Fortsatt satse på et **inkluderende arbeidsliv ved å etablere nye VTA-plasser** (varig
621 tilrettelagte arbeidsplasser) og videreutvikle ordningene som tar sikte på å ansette folk med
622 nedsatt funksjonsevne eller funksjonsnedsettelse i Oslo kommune
623 • At kommunen og bydelene sikrer **rekruttering av fagfolk til oppvekst, helse- og**
624 **omsorgssektoren, samt sikrer ufaglærte fagopplæring på arbeidsplassen**
625 • Sikre at relevante kommunale arbeidsplasser og kommunens leverandører også har ansatt
626 **lærlinger**
627 • At kommunen **viderefører tillitsreformen** i samarbeid med de ansatte.
628 • Jobbe aktivt for å styrke **arbeidet mot arbeidslivskriminalitet.**
629 • Styrke de kommunale og ideelle **arbeidsmarkedsbedrifter**
630 • Videreføre satsingen på **NAV's helhetlige tilbud, særlig til fattige familier**
631 • Bedre mulighetene for **etter- og videreutdanning innen helse- og omsorgsområdet** særlig
632 for assistenter og fagarbeidere
633 • At den **internasjonale arbeidsorganisasjonens (ILO) konvensjon 137** legges til grunn for
634 havnedrift.
635 • At Oslo skal være en etisk aktør som legger **de internasjonale arbeidsorganisasjonens (ILO)**
636 **sine seks kjernekonvensjoner for anstendig arbeid til grunn for sin innkjøpspolitikk.**
637 • At Oslo kommune skal stille krav til arbeidsvilkår blant sine leverandører, ved å **innføre**
638 **karanteneordning for alvorlige brudd på arbeidsmiljø- og allmenngjøringsloven.**

639 En ny næringspolitikk

640 I møte med de globale endringene som treffer Norge, trengs en aktiv næringslivspolitik. Oslo
641 kommune spiller en viktig rolle som premissgiver for næringslivet gjennom gode offentlige tjenester
642 og god kunnskapspolitik. SV vil at kommunen aktivt skal legge til rette for en variert
643 næringsutvikling for å sikre byens nåværende og fremtidige arbeidsplasser. Samtidig skal dette ses i
644 en naturlig sammenheng med den generelle byplanlegginga, som balanserer ulike interesser og tar
645 hensyn til et variert tilbud, bomiljø og aktiv bruk av byen.

646 Et inkluderende og variert næringsliv er viktig for samfunnet. En aktiv bolig- og byutviklingspolitikk
647 skal reflektere behovene for å starte og drive nye bedrifter i Oslo. Byens arbeidsplasser ivaretas ved å
648 sikre at lokalt næringsliv er prioritert.

649 Kommunen skal fortsette å være en moderne og innovativ tjenesteyter, og gjennom digitalisering
650 skal den levere stadig bedre tjenester. Kommunen spiller også en viktig rolle som eier. Oslo
651 Kommune skal være en aktiv og framtidsrettet eier, og vurdere å øke sin eierandel i samfunnsviktig
652 infrastrukturen. For å sikre et fortsatt godt offentlig eierskap skal kommunens eierskapsprinsipp
653 legge vekt på grønn- og inkluderende vekst. For å oppnå større åpenhet om de verdiene som eies og
654 forvaltes av kommunen, skal Oslo legge fram en årlig eierskapsmelding.

655 **SV vil:**

- 656 • **Opprette næringsklynger flere steder i byen med vekt på framvoksende sektorer og grønn**
657 **teknologi.** NRK flytter fra Marienlyst, og området kan være et av de stedene som er naturlig
658 å vurdere, gjerne i kombinasjon med boligutvikling. Nærheten til universitets-, forsknings- og
659 teknologimiljøene på Blindern og i Gaustadbekkdalen kan gjøre dette særlig aktuelt
- 660 • **Aktivt bruke byutvikling og boligpolitikk for å bevare mangfoldet i lokalt næringsliv,**
661 samtidig som man tilrettelegger for varetransport i bilfrie områder.
- 662 • Utrede muligheten for et **differensiert avgiftssystem for å belønne bedrifter som driver**
663 **sosialt og miljømessig godt,** eller leverer arbeidsplasser i utsatte byområder.
- 664 • Sørge for at **minst 20 prosent av Oslo Kommunes innkjøp kommer fra lokalt næringsliv,**
665 med vekt på små og mellomstore firma.
- 666 • **Videreutvikle kommunale eierskapsprinsipp,** og etablere en årlig kommunal
667 eierskapsmelding.
- 668 • **Effektivisere kommunen gjennom digitalisering og kompetanseheving,** og benytte de
669 frigjorte ressursene til å levere enda bedre tjenester blant annet til næringslivet.
- 670 • **Sikre fortsatt offentlig styring og drift av viktig infrastruktur,** deriblant Oslo Havn og andre
671 kommunale foretak. Anbudsutsettingen ved Oslo Havn skal stanses, og havnen skal drives i
672 kommunens regi.

673 Byutvikling

674 Byutviklingen skal ha som mål å gjøre Oslo attraktivt, miljøvennlig og rettferdig. Den skal bidra til
675 godt bomiljø, bedre byliv, nærhet til rekreasjonsområder og arbeidsplasser. Hverdagen skal bli
676 enklere for folk, og transportbehovet mindre. Alle deler av byen må planlegges som *nærhetsbyer*
677 med en blanding av boliger, arbeidsplasser, barnehager, kultur- og idrettstilbud, handel og tjenester,
678 kombinert med grønne lunger, parkdrag, torg og møteplasser. Det naturlige valg skal være å gå, sykle
679 eller reise kollektivt. Bylivet skal være kortreist og nært. SVs mål er at hele byen skal ha rene vassdrag
680 og gjennomgående grøntdrag.

681 Noe av det unike med Oslo er muligheten til å bo i en storby og samtidig være så nær store natur- og
682 grøntområder. SV vil sikre naturmangfoldet og ta vare på kvaliteten på naturopplevelsene i marka,
683 strandsoner, i fjorden, langs by-vassdragene og i de mange urbane grøntområdene. Byen må utvikles
684 slik at arealbehovet for parkering, transport av folk og varer blir redusert.

685 En forventet befolkningsvekst på nesten 200.000 fram mot 2030, hvorav en stor del vil være eldre, vil
686 gjøre det enda vanskeligere å skaffe seg bolig. Dette er også en miljøutfordringer.

687 Store sosiale forskjeller på tvers av byen er også noe som gjenspeiles i befolkningens sammensetning
688 og boligpriser. Klasseforskjellene i hovedstaden er langt på vei geografiske og viser seg ofte langs øst-
689 vest-aksen. SV vil at byplanleggingen aktivt skal motarbeide de store levekårsforskjellene i Oslo.

690 Oslo skal ha en tett og godt planlagt by- og sentrumsutvikling til det beste for byens innbyggere.
691 Veksten skal skje etter planer vedtatt av de folkevalgte og ikke etter markedskreftene eller
692 entreprenørers ønsker og behov. Dette vil bidra til å tilrettelegge for et miljøvennlig
693 samferdselstilbud. God bruk av arealene er med på å bevare fellesarealer som lekeplasser, parker og
694 Oslomarka når befolkningen vokser. Fortettingen skal gjøres på en måte som sikrer god kvalitet,
695 lysforhold, byrom og offentlige møteplasser. Estetiske kvaliteter skal kreves i reguleringsplanene.

696 SV vil:

- 697 ● **Utvikle nye bysentra.** Utvikle sentrumsstrategi for de ytre bydelene med vektlegging på gode
698 tilbud og god funksjonsblanding.
- 699 ● **At den videre planleggingen av byen skal organiseres rundt banebasert kollektivtransport.**
700 Vi vil tilrettelegge for en blandet by der de viktigste tilbud skal kunne nås på 10 minutter i
701 alle bydeler.
- 702 ● **At byutviklingen skal baseres på kvalitet, gode byrom og bokvaliteter.** Naturområder,
703 parker, byrom og møteplasser for fritid og aktivitet der man bor innbyr til sosialt liv og bedre
704 helse.
- 705 ● **Ivareta byens særpreg.** Bevaring er god miljøpolitikk og gir sterkere identitet og
706 stedstilknytning. Styrke kulturminnevernet og helhetlige bygningsmiljøer. Det bør sikres
707 tilstrekkelig med park og grøntområder med universell utforming. Det bør etableres et
708 byøkologisk innovasjonssenter
- 709 ● **Områdeplaner og reguleringsplaner må ha reell beboermedvirkning gjennom plansmier og**
710 **innbyggerforslag.**
- 711 ● **Sikre plasser for barns lek,** og at lekeapparat og klatrestativ fordeles ut i byen, blant annet i
712 tilknytning til museer og i områder i sentrum som er frigitt fra biltrafikk.
- 713 ● **Sikre fremkommelighet for funksjonshemmede**
- 714 ● **At det må settes opp flere sittebenker, som hvile- og møteplasser.**
- 715 ● **Opprettholde kolonihager, parselhager og skolehager.**

- 716 ● **At området rundt Akershus festning skal tilbakeføres til byen og folket.** I dag er Akershus
717 festning et avsperrert, militært område. Kommunen skal jobbe for at staten starter en
718 utredning av saken slik at en av de mest spennende byutviklingsmulighetene kan realiseres.
- 719 ● **Sikre allmenn sjøtilgang.** Større deler av Oslos strandsone må sikres som
720 rekreasjonsområder. Øyene skal være tilgjengelige, og man skal hindre videre utbygging.
- 721 ● **Breddene langs byens vassdrag skal bevares,** og flere områder langs elvene skal
722 tilrettelegges som rekreasjonsområder. Kravet om at det ikke bør bygges nærmere enn 20
723 meter fra vannkant må respekteres. I noen tilfeller bør denne sonen utvides. Vannkvaliteten i
724 fjorden og vassdragene skal forbedres.
- 725 ● **Oslo skal kunne takle store nedbørmengder uten** omfattende materielle skader eller
726 forurensing. Avløpssystemet må tilpasses og vassdrag og bekker gjenåpnes for å naturlig lede
727 vann og sikre miljøet langs vassdragene, og nye vannspeil etableres.
- 728 ● **At grå arealer skal bli grønnere.** Betong- og asfaltflater tidligere brukt til parkering og veier
729 må begrenses og omgjøres permanent eller midlertidig til for eksempel parker, gode grønne
730 byrom, lekeplasser eller sykkelveier.
- 731 ● **Etablere naturbaser** for barnehager og skoler i Marka.
- 732 ● **Redusere reklameeksponering,** spesielt ved barnehager og skoler.
- 733 ● **Arbeide for nasjonalpark i Østmarka**
- 734 ● **Bevare Markagrensa.** En viktig verdi ved Osломarka er at det er et stort naturområde.
- 735 **DISSENS 10: Et mindretall på én ønsker å erstatte kulepunktet over med det følgende. (Per Botolf**
736 **Maurseth)**
- 737 ● *Justere markagrensa i vestlige bydeler for å legge til rette for bygging av nye boliger der*
738 *det er hensiktsmessig.*
- 739 ● **Forbeholde en større del av parkeringsplassene i sentrum til bilkollektiver.**
- 740 ● **Sikre at flest mulig kan utnytte fjorden gjennom å legge til rette for bruk av kajaker, roing**
741 **og småbåter.**
- 742 ● **Sikre at alle nye kommunale bygg har plusshus-standard.**
- 743 ● **Sette som minstekrav at alle kommunale bygg som rehabiliteres skal ha passivhusstandard.**

744 Rettferdig boligpolitikk

745 Alle mennesker har rett til et trygt og godt sted å bo. SV ønsker en boligpolitikk som gjør denne
746 retten reell. SV jobber for en rettferdig boligpolitikk der folkevalgte i Oslo, i samarbeid med staten
747 bidrar, slik at også de som har lav inntekt og manglende egenkapital har råd til å kjøpe eller leie
748 boliger til levelige priser.

749 SV ønsker å tilrettelegge områder for utbygging og godkjenne byggeprosjektene på innbyggernes
750 premisser, for å sikre helhetlig utvikling av gode lokalsamfunn.

751 En god boligpolitikk har en variert bebyggelse, god tilgang til skoler, barnehager, idrettsanlegg,
752 kollektivtilbud og arbeid. Områdeutvikling må bidra til lokal næringsvirksomhet og kulturtilbud.

753 Bolig til overkommelige priser er et viktig verktøy i kampen mot forskjells-Oslo. Den sterke veksten i
754 boligpriser gjør det vanskelig å sikre at folk med normale inntekter får råd til å bo.
755 Befolkningsveksten i årene fremover gjør en radikal endring av boligpolitikken nødvendig.
756 Boligpolitikken kan ikke være totalt dominert av private utbyggingsinteresser, men må inn under
757 folkevalgt kontroll.

758 **SV vil:**

- 759 ● **Etablere et kommunalt tomte- og utviklingselskap** som skal tilrettelegge og styre viktige
760 utbygginger og sikre tilstrekkelig høy byggeaktivitet. SV foreslår at det settes av 4 milliarder
761 kroner til egenkapital for et slikt selskap og at behovet for ressurser vurderes jevnlig
- 762 ● **Vurdere å ha en egen byråd for boligpolitikk.**
- 763 ● **At kommunen bygger boliger for utleie.** Formålet er at flere skal kunne leie sikkert, over en
764 lengre tid og til regulerte priser. Dette vil gjøre at leie kan være mer forutsigbart enn i dag
- 765 ● **Bruke Husbankens ordninger** som skal hjelpe vanskeligstilte på boligmarkedet. Dette kan
766 være startlån, boligtilskudd, leie-for-eie, eller tilvisningsavtaler.
- 767 ● **At det prioriteres nødvendige tiltak for å sikre at gamle og funksjonshemmede kan**
768 **fortsette å bo hjemme.** Dette innebærer blant annet økonomisk støtte for nødvendig
769 installasjon av heis og prioritering av sklisikre veier og fortau vinterstid. For dem som ikke kan
770 bo hjemme, må det utvikles tilbud i omsorgsboliger.
- 771 ● **At kollektivtilbud bygges ut slik at botilbud blir mer attraktivt.** Dette vil fordele boligpresset
772 jevnere
- 773 ● **Sikre at når det planlegges nye større boligområder** er kollektivløsninger og skoler,
774 barnehager, idrettsanlegg, byrom og annen infrastruktur på plass når folk flytter inn
- 775 ● **Endre leilighetsnormen flere steder** slik at vi kan sikre flere store familieboliger, spesielt i
776 indre øst.
- 777 ● **Øke antallet kommunale utleieboliger** og spre disse over hele byen
- 778 ● **Øke satsingen på vedlikehold og rehabilitering** av kommunale boligbygg og la Boligbygg KF
779 beholde større del av overskuddet for vedlikehold og nybygging
- 780 ● **At satsinger som dem på Tøyen, Søndre Nordstrand, Gamle Oslo og Groruddalen, gjøres til**
781 **varige programmer**
- 782 ● **Sørge for flere offentlige toaletter.** Det må legges sterkere til rette for alminnelig tilgang til
783 toalett.
- 784 ● **Kartlegge veiene barn bruker,** for å kunne trygge skoleveier og lekeområder. Maksimal
785 kjørehastighet i boliggater skal være 30 km/t.

786

787 **Idrett og Friluftsliv**

788 Fysisk aktivitet i form av idrett og friluftsliv er et viktig bidrag til folks livskvalitet. Plasseringen mellom
789 Marka og fjorden gjør Oslo til en unik hovedstad med rik tilgang til friluftsliv og naturopplevelser for
790 hele befolkningen.

791 SVs mål er at alle skal ha mulighet til å utøve en eller annen form for fysisk aktivitet i hverdagen
792 uavhengig av økonomisk bakgrunn, klassesilhørighet, alder og funksjonsnivå. Både den organiserte
793 idretten og egenorganiserte aktiviteter bidrar til dette. SV vil styrke den organiserte idretten og
794 friluftslivet og gjøre det enklere å være fysisk aktiv også i egenregi. Det er et mål at flere skal drive
795 fysisk aktivitet. SV mener at konkurranseidretten har viktig betydning for rekrutteringen til
796 breddeidretten. Den er en vesentlig del av mange menneskers liv og identitet. Idrettsbevegelsen er
797 en bærebjelke i norsk frivillighet og et lim i samfunnet.

798 SV vil øke aktivitetstilskuddene til de frivillige friluftslivsorganisasjonene for å etablere
799 lavterskeltilbud til befolkningen.

800 SV vil at alle skal ha tilgang til grøntområder for lek, idrett, friluftsliv, naturopplevelse og annen
801 utendørs rekreasjon i akseptabel gangavstand fra bolig. Mer bruk av parker, friområder, øyer, fjorden
802 og Marka stiller større krav til skjøtsel og vedlikehold.

803 **Idrett**

804 Organisert idrett for barn, ungdom og voksne er svært viktig for folkehelsen. SV vil styrke den
805 organiserte idretten og frivillige organisasjoner gjennom aktiv politikk i samarbeid med idrettens
806 organer.

807 Oslo er det fylket i landet med dårligst anleggsdekning, dårligere enn andre store byer i Norge. SV går
808 derfor inn for å realisere en rekke idrettsanlegg.

809 SV vil bidra til å forebygge rasisme og diskriminering i idrettsmiljøet og arbeide for et idrettstilbud
810 hvor alle kan delta. Gjennom styrkede tilskuddsordninger for klubbene skal idrettslag og foreninger
811 kunne gjennomføre tiltak for større integrering og inkludering.

812 SV vil at alle skal ha tilgang til tilbud om organisert idrett. Det krever at kostnadene i ulike
813 idrettsgrener må være så lave at de ikke ekskluderer noen.

814 Idrettstilbudet for ungdom er ofte bra. Samtidig er frafallet stort, og det er høye terskler for å
815 begynne med nye aktiviteter. Det kan ha sammenheng med at ambisjonsnivået i enkelte
816 idrettsgrener er for høyt for alle. Idrettslagene bør etablere lavterskeltilbud for barn og ungdom som
817 verken ønsker å spesialisere seg eller satse i konkurranseidretten. Dette er tilbud til dem som ønsker
818 trening og treningsglede.

819 Svømming er gøy – og berger liv. Ungdom i Oslo har dårligere svømmeferdigheter enn i resten av
820 landet. Det fratar dem givende badeliv, men er også farlig. Ungdom og voksne skal ikke drukne fordi
821 de ikke lærte å svømme i oppveksten. SV vil at alle barn skal lære å svømme og at badene skal være
822 tilgjengelige for alle. God svømmeopplæring, særlig for barn og unge må prioriteres.

823 SV mener det må bygges flere svømmehaller, at Oslo-badene driftes av kommunen, og at prisen på
824 adgangskortene bør bli lavere.

825 Det er først og fremst kommunen som skal bygge og eie idretts – og friluftsanlegg.

826 SV vil at idrettslagene skal sikres økonomi som gjør det mulig for ledere og trenere å konsentrere seg
827 om å bruke fritiden til å skape gode idrettstilbud.

828 **SV vil:**

- 829 ● **Prioritere breddeidretten** og mener at områder med lavest dekning skal komme først. Videre
830 skal områder med stor tilvekst av barn og unge og områder med fattigdom og sosiale
831 utfordringer prioriteres.
- 832 ● **Ruste opp eksisterende idrettsanlegg og bygge nye.** Prioritere bygging av flerbrukshaller,
833 kunstgressbaner, innendørs- og utendørs kunstisflater og skianlegg med
834 snøproduksjonsanlegg og rulleskitraseer. Utbygging av idrettsanlegg må gjøres i nært
835 samarbeid med idretten selv.
- 836 ● **Øke det økonomiske tilskuddet** til idrettslag i områder med fattigdom og sosiale utfordringer
- 837 ● **At alle skolebarn skal ha minst 40 timer svømmeundervisning**, og at alle skoler skal ha tilgang
838 til svømmehall. Hver bydel skal ha minst ett bad.
- 839 ● **Ha romslige åpningstider og lavere, subsidierte priser** i svømmeanleggene
- 840 ● **Bygge om Frognerbadet til helårsbad**, etablere et saltvannsbad i Oslo samt ha
841 varmtvannsbasseng i alle nye bad
- 842 ● **Bygge nye bad** på Rommen/Stovner, Mortensrud og Manglerud, **rehabiliter** Holmlia bad og
843 **bygge badeland i Groruddalen**
- 844 ● **At kommunen kjøper tilbake Sagene bad** og åpner det for byens befolkning
- 845 ● **Gjøre det billigere og enklere å være fysisk aktiv.** Alle bydeler skal ha lokale utlånslager av
846 idrettsutstyr
- 847 ● **Etablere småskala anlegg**, som klatrevegger og skateramper.
- 848 ● **Styrke tiltak for å fysisk aktivitet blant eldre.**
- 849 ● **Ha en gjennomgang av brukerbetaling** i alle idrettslag som får støtte fra kommunen, i form
850 av tilskudd eller tilgang til idrettsanlegg
- 851 ● **At kommunen der det er naturlig stiller krav for kommunale bevilgninger** (f.eks. til
852 idrettsorganisasjoner) at deltakeravgifter m.v. har en sosial profil
- 853 ● **Tilby gratis aktivitetsuker i sommerferien** arrangert av kommunen i samarbeid med frivillige
854 organisasjoner der barn og unge kan prøve ut ulike idretter og friluftaktiviteter

855 **Friluftsliv**

856 Oslos natur gir unike muligheter for friluftsliv med store områder særlig i Marka og ved fjorden.
857 Oslomarka er vernet gjennom lov blant annet for å kunne tilrettelegge for naturopplevelser.

858 Det er avgjørende å ta vare på den rike naturen, som er selve friluftslivet grunnlag. Friluftaktiviteter
859 må utføres på en slik måte at naturområdene og deres mangfold ikke trues.

860 Det er et behov for vedlikehold, rehabilitering og oppgradering av infrastruktur som turveier, stier,
861 markastuer, toaletter mm. Samtidig medfører befolkningsvekst økt slitasje og belastning på byens
862 grøntområder. Øyene, innfallsportene i Marka og de store parkene i sentrum er særlig utsatte.

863 **SV vil:**

- 864 ● **Øke aktivitetstilskuddene til de frivillige friluftslivsorganisasjonene** for å etablere
865 lavterskeltilbud til befolkningen.

- 866 ● **Prioritere økt vedlikehold og tilrettelegging** for å bevare og styrke Oslos blågrønne struktur
867 (i byen, langs fjorden og langs elver og bekker, på øyene og i Marka). Tilgang til gode
868 friluftslivsområder og opparbeiding av et sammenhengende turveinett, vil bli prioritert for å
869 stimulere til aktivitet i nærheten av der folk bor.
- 870 ● **Styrke nettverket av stier, løyper og sykkelveier** i Osломarka.
- 871 ● **Opparbeide turveinettverket** i byen. Forbedre opprydning i Osломarka og langs turveinettet.
- 872 ● **Bygge ut sykkelveier** i bygatene og forsere bygging av egne sykkelveier.
- 873 ● **Fullføre kyststien** langs sjøkanten.
- 874 ● **Ruste opp badestrendene** i Oslofjorden.
- 875 ● **Etablere flere småbåthavner** og anlegg for kajakk og kano.
- 876 ● **Etablere flere utendørs treningsanlegg** i parkene.
- 877 ● **Stimulere til aktivitet** i samarbeid med idrettslag og foreninger bl.a. gjennom å tilrettelegge
878 for turorientering, stolpejakt, mm

879 En eldrevennlig by

880 Eldre og mennesker med funksjonsbegrensninger skal trives i byen og leve aktive liv i samsvar med
881 sine interesser. Ingen skal oppleve diskriminering på grunn av alder, kjønn, funksjonshemming, etnisk
882 bakgrunn eller seksuell orientering. Oslo skal være en tilgjengelig by med varierte bomuligheter,
883 tilgang til stimulerende byrom, kultur, friluftsliv og møteplasser. Den eldre befolkningens ressurser er
884 til nytte i samfunnet gjennom egen mestring, frivillighet og generasjonsmøter. Forskjeller i levekår
885 skal reduseres gjennom at tjenester og omsorg til de som trenger det mest, blir styrket. Alle
886 tjenestene skal baseres på gode relasjoner, tillit, humanisme og kunnskap om
887 funksjonsbegrensninger, eldre og alderdom.

888 Oslo vil i årene framover få en økende andel eldre. De fleste er friske og aktive lenger, og mange er
889 en viktig ressurs i samfunnet gjennom uvurderlig frivillig innsats. Å bo i et eget hjem, være
890 selvstendig, ha sosial tilhørighet og mestre hverdagen er viktig for å ha et meningsfullt liv. Oslo er i
891 ferd med å bli en aldersvennlig by. Mange gode og nyttige tiltak er iverksatt i enkelte bydeler eller
892 prøves ut. Slike tiltak må raskt komme hele befolkningen til gode.

893 Botilbud

894 Mange boliger i Oslo er dårlig egnet for eldre og mennesker med funksjonsbegrensninger. Isolasjon
895 og ensomhet er utbredt blant eldre når nettverket blir redusert og det er problemer med å komme
896 seg ut av boligen eller vanskelig å benytte kollektivtransport. Mangel på digital kompetanse kan også
897 skape nye barrierer og gjøre hverdagen vanskelig.

898 SV vil:

- 899 ● **Legge til rette for at eldre kan å bo hjemme og opprettholde et aktivt og selvstendig liv** ved
900 å styrke tiltak i og rundt hjemmet
- 901 ● **Styrke samarbeidet med frivillige organisasjoner** for å skape et større mangfold av tilbud for
902 å motvirke ensomhet og isolasjon.
- 903 ● **Aktivt bidra til bygging av alternative botilbud, eldrekollektiv og flergenerasjonsboliger**
904 gjennom å legge til rette tomter, stille krav til utbyggere og bidra med prosessveiledning for
905 private initiativ
- 906 ● **Bygge nye omsorgsinstitusjoner/boliger for** beboere i ulike aldre og livssituasjoner som
907 skaper møteplasser og fremmer kontakt mellom beboerne og med innbyggerne i nærmiljøet.
908 Det er størst behov for slike løsninger i Oslo øst hvor mye av boligmassen ofte er uegnet for
909 eldre.
- 910 ● **Sørge for trygge vinterveier og fortau, og tilrettelagt kollektivtransport,** samt at avstanden
911 mellom kollektivholdeplasser ikke skal økes.

912 **DISSENS 11: Et mindretall på fem ønsker å stryke siste leddsetning i kulepunktet over. (Edle**
913 **Daasvand, Unni Berge, Sarah Safavifard, Siv Karin Kjølmoen og Warsan Ismail).**

- 914 ● **Utvikle møteplasser, lokale eldresenter med ulike profiler og en kulturpolitikk for eldre**
915 som fremmer integrering og tar hensyn til ulike minoritetsgruppers behov. Økt kommunal
916 støtte til tiltak som senioruniversitet, konserter og lignende.
- 917 ● **Opprettholde et klimavennlig lokalt kollektivtilbud** som gjør det enkelt, lett vint og trygt for
918 eldre å opprettholde et sosialt liv i nærmiljøet, utnytte mulighetene til aktivt friluftsliv og
919 nyttiggjøre seg Oslos kollektivnett for øvrig.
- 920 ● **Ha flere fritidsreiser til TT-brukere over 67 år.**

- 921 ● **Gjøre prøveordningen med Ruters aldersvennlig transport i bydel Nordre Aker (Rosa**
922 **busser) til en fast ordning**, og bygge den ut i alle bydeler.
- 923 ● **At parker, gater og torg skal være oversiktlige**, godt belyst og vedlikeholdt. Om vinteren skal
924 de være skikkelig måket og strødd.
- 925 ● **Innarbeide eldres behov i en fotgjenger-strategi** med tiltak for å gjøre Oslo til en bedre by
926 for gående.

927 **Omsorg**

928 Flertallet av gamle er kvinner. Flertallet av de som arbeider med omsorg, er kvinner. Flertallet av de
929 som er knyttet til eldresentre, eldreuniversitet og lokale elderråd er også kvinner. Og blant de
930 pårørende er det tradisjon for at det stort sett er kvinner som følger opp med kontakt og omsorg.
931 Tiltak for god eldrepolitikk er derfor en viktig del av kvinnepolitikk.

932 **SV vil:**

- 933 ● **Videreutvikle tillitsreformen** som bidrar til mer selvbestemmelse og fleksibilitet for de som
934 mottar tjenester og bedre utnyttelse av fagpersoners kompetanse.
- 935 ● **Tilby forutsigbare og tilstrekkelige tjenester til alle som trenger det.** Heltidskultur som
936 fremmer kontinuitet
- 937 ● At bydelene både skal drive hjemmetjenesten og sykehjem
- 938 ● **Videreutvikle gode flerfaglig kommunal og ideelle hjemmetjenester med integrert praktisk**
939 **bistand.** Etablere faste team med en gruppe ansatte som kan følge den enkelte bedre opp og
940 gi kontinuitet.
- 941 ● **Sørge for tilstrekkelig tilgang til gode sykehjem og omsorgsboliger** gjennom å styrke
942 bemanning, drift og bygningsmessige forhold. Flere trivsels- og miljøtiltak, integrering av
943 ulike omsorgsbehov og tilstrekkelig kompetent bemanning som er tilgjengelig for beboerne
944 resten av livet.
- 945 ● **At nye stillinger i hjemmetjenesten og på sykehjem som hovedregel skal utlyses som hele**
946 **og faste stillinger.** Dette gir forutsigbarhet og trygghet til både ansatte, de som mottar hjelp
947 og deres pårørende.

948 **Redusere ulikheter**

949 I Oslo er classeskillet tydelig blant den eldre befolkningen, og ulikhet i levekår og helseutfordringer er
950 stor mellom bydelene. Behovene for tiltak vil derfor også være forskjellig, både i omfang og innhold.

951 Stigmatisering og diskriminering oppleves også av eldre. Eldre er forskjellige, med ulike behov, og
952 eldre i minoritetsgrupper kan ha spesielle utfordringer som må tas hensyn til.

953 **SV vil:**

- 954 ● **Rehabiliterer, og evt. erstatte uhensiktsmessige sykehjem og omsorgsboliger** og skape
955 likeverdig standard med interiør som utformes som hjem og har matlagingsmuligheter.
- 956 ● **Fjerne ulikheter i bemanning og kompetanse gjennom systematisk beste praksis.**
- 957 ● **Styrke lønns- og pensjonsforhold for de ansatte innen eldreomsorg**, blant annet ved å
958 overføre kommersielt drevne sykehjem til kommunal eller ideell drift.
- 959 ● **Bidra med økonomiske ressurser** til lokale eldresentre, forebyggende og helsefremmende
960 tiltak, bibliotek og frivillig-sentre. Det skal fordeles mer til de områdene i byen som har størst
961 utfordringer.
- 962 ● **Arbeide for å redusere vold og diskriminering av eldre og ulike minoritetsgrupper** gjennom

963 at kompetanse heves på tvers av etatene og at terskelen for å varsle senkes.
964 ● **Styrke lokale rådgivningstjenester for innbyggere som vil tilrettelegge for alderdommen.** Vi
965 snakker om bolig, velferdsteknologi, hjelpemidler, transport, helsetjenester,
966 hverdagsmestring, aktivitets- og kulturtilbud.

967 **Deltaking**

968 Mangel på innflytelse over egen livssituasjon kan være et problem for de som trenger bistand i
969 hverdagen, både i eget hjem og på institusjon. Med en økende eldre befolkning øker også antallet
970 mennesker med kognitiv svikt og demens. Det er en stor påkjenning både for de som rammes og for
971 deres pårørende. Rigide og byråkratiske systemer samt for liten kompetanse og kapasitet kan være
972 et hinder for individuelt tilpassede løsninger. Dette kan oppleves som en ekstra belastning for
973 sårbare mennesker med hjelpebehov og deres familier.

974 **SV vil:**

- 975 ● **Etablere flere bofellesskap for mennesker med demens**
- 976 ● **Styrke og utvikle tilsyn og eldreråd** for å følge opp hjemmetjenesten og tilbudet på
977 institusjonene.
- 978 ● **Styrke tilbudet til mennesker med demens og avlastning for deres pårørende** med flere
979 ulike dagtilbud, nattplasser og muligheter for korttidsopphold i samarbeid med dem det
980 gjelder
- 981 ● **Etablere et tydelig ansvar for koordinering av pasientforløp for mennesker med kroniske**
982 **sykdommer**
- 983 ● **Skape åpenhet og medinnflytelse i alle saker som gjelder den enkelte innbygger eller som**
984 **har samfunnsmessig interesse.**
- 985 ● **Styrke idrettstilbud som i særlig grad imøtekommer behov hos eldre og**
986 **funksjonshemmede, som svømming i varmtvannsbasseng.**

987 Miljøhovedstaden - være ledende i Norge og Europa!

988 Innen 2030 skal Oslos direkte utslipp av klimagasser være kuttet til et minimum. Oslolufta skal være
989 ren. Naturmangfoldet i og rundt byen vår skal sikres. Vårt bidrag til avfallsproblemer skal være sterkt
990 redusert.

991 Klimarettferdighet betyr at land som Norge må lede an i å bygge nullutslippssamfunnet. Oslo skal
992 være i front, også internasjonalt. Oslo SV mener dessuten at grønne løsninger kan bidra til en
993 triveligere by med en bedre hverdag for folk.

994 Forbruket vårt av fossil energi truer økosystemer og matsikkerhet. Menneskelige inngrep og
995 forsøpling av naturen truer mangfoldet av planter og dyr, og dermed selve livsgrunnlaget vårt.

996 SV vil gjøre Oslo til en nullutslippsby innen 2030

997 Oslo bør være verdensledende i å endre forbruk og kutte utslipp av klimagasser på en måte som
998 samtidig skaper en triveligere by å bo i. Dette innebærer at trafikk, utbygginger og aktiviteter må bli
999 fossilfri og bruke minst mulig energi og naturressurser. Materialer må resirkuleres og gjenbrukes, og
1000 energi produseres, gjenbrukes og fordeles smart. Teknologisk utvikling kan bidra til at Oslo blir en
1001 klimavennlig storby.

1002 SV vil:

- 1003 ● **At Oslo skal redusere klimagassutslippene med 95 prosent innen 2030** sammenlignet med
1004 1990-nivå. Gjennomføre alle Oslo kommunes klimatiltak for å nå byens klimamål for 2020.
- 1005 ● **Videreføre klimabudsjettet for Oslo som styring av utslippsmålene** Det må omfatte både
1006 kommunens egen virksomhet, staten og private.
- 1007 ● **Arbeide for å etablere karbonfangst og lagring på Klemetsrudanlegget.**
- 1008 ● **Etablere forsøksbydeler for energiutveksling og smart styring innenfor byområder og**
1009 **kvartaler.** Energi må utveksles mellom bygg og transport etter overskudd i produksjon og
1010 ulikt behov over døgnet og årstid.
- 1011 ● **At kommunens bygningsmasse skal sikte mot plusshus-standard når de rehabiliteres og**
1012 **alle byggeprosjekter skal være tilpasset tanken om sirkulær økonomi.** Både energibruk og
1013 utslipp i bygging, materialbruk, installasjoner, drift gjennom vedlikehold og energibruk, samt
1014 riving og avfall skal være med i regnskapet.
- 1015 ● **Stimulere til fornybar energiproduksjon lokalt.** Det framtidige energibehovet må sikres
1016 gjennom energisparing og utbygging av fornybar energi.
- 1017 ● **Etablere en ressursbank for materialer og gjenstander.** Utvide gjenbruksstasjonene til å
1018 styrke gjenbruk og materialressurser, bl.a. ved mer digitalisering, sporing og synliggjøring.
- 1019 ● **Sette krav om grønne tak og fasader.** Grønne områder og vegetasjon bidrar til bedre luft og
1020 fordrøyer avrenning av overvann.
- 1021 ● **Pålegge bruk av landstrøm** for alle større skip i Oslo havn

1022 Ren luft

1023 Ingen skal måtte dø eller bli alvorlig syk som følge av luftforurensing i byen vår.

1024 Vi lærer stadig mer om de dramatiske helsekonsekvensene av luftforurensing. Statistisk sett dør 185
1025 mennesker for tidlig på grunn av luftforurensing i Oslo, og mange flere opplever helseplager.

1026 Luftforurensingen rammer særlig personer med luftveis- og hjerte/karsykdommer. Barn, eldre og
1027 gravide er også særlig sårbare.

1028 **SV vil:**

- 1029 ● **Redusere NOx-utslippene med minst 60 prosent innen 2022**, fra 2013-nivået, og holde
1030 nivåene av svevestøv godt under helsemyndighetenes anbefalinger.
- 1031 ● **Utvide, øke og gi en mer sosial profil til støtteordningen for å erstatte gamle vedovner** og
1032 forby fyring med vedovner som ikke er rentbrennende i de delene av byen hvor dette er
1033 nødvendig. Gjennomføre informasjonskampanjer for riktig fyring.
- 1034 ● **Innføre en lavutslippssone** som i første omgang handler om tunge kjøretøy, deretter utvide
1035 ordningen.
- 1036 ● **Redusere bruken av piggdekk** ved å gå i dialog med staten om økt piggdekkgebyr.
- 1037 ● **Gi informasjon til offentligheten om luftforurensing i ulike deler av byen.**
- 1038 ● **Ta i bruk akutte tiltak** for å hindre farlig luft på enkeltdager når det er nødvendig for liv og
1039 helse, men rette hovedtyngden på det langsiktige arbeidet for varig ren luft.
- 1040 ● **Styrke renholdet av gater** for å redusere antall dager med høy forurensing. av svevestøv
- 1041 ● **Øke kunnskapsgrunnlaget.** Oslo kommune må innhente mer kunnskap om hvilke
1042 kjøretøygrupper som bidrar til NOx-utslipp for å sikre at beredskapstakster er et mest mulig
1043 treffsikkert virkemiddel.
- 1044 ● **Innføre gratis enkeltbillett på kollektivtrafikk** på dager hvor det er innført dieselforbud
1045 eller beredskapstakster.

- 1046 ● **Styrke kollektivtilbudet** på dager det er innført dieselforbud eller beredskapstakster

1047 **En ren fjord for alle**

1048 SV vil arbeide for en ren og tilgjengelig fjord, fri for søppel og forurensing. Over 40 prosent av Norges
1049 befolkning bor under 45 minutters kjøring fra Oslofjorden som er Norges mest brukte
1050 rekreasjonsområde. Fjorden brukes av inntil to millioner mennesker i løpet av et år.

1051 Privatisering og nedbygging av strandsonen i Oslofjorden pågår fortsatt i stor stil. Dette må stoppes i
1052 tråd med intensjonene i strandloven, og arealene må gjøres mer tilgjengelig for allmennheten.
1053 Tilsiget av plast til fjorden må stanses, og det må bli satt fortgang i oppryddingsarbeidet langs
1054 kystlinjen.

1055 **SV vil:**

- 1056 ● **Utforme en helhetlig bevaringsplan for Oslofjorden** som involverer alle berørte kommuner
1057 og omfatter fjorden og alle brukere. Denne skal sørge for opprettelse av marine
1058 verneområder, restaurering og opprydding.
- 1059 ● **Sikre at tilsiget av plast til fjorden innen 2030** oppfyller FNs nullvisjon for marin forurensing
1060 og pålegge alle små og store båthavner å etablere avfallsplaner.
- 1061 ● **Gjøre strandsonen mer tilgjengelig for allmennheten** gjennom oppkjøp av
1062 strandeieendommer og fraskillelse av bygninger. Offentlig sjøtilgang må sikres når nye
1063 områder langs fjorden bygges ut.
- 1064 ● **Fullføre kyststiarbeidet i Oslo**, og sørge for trygge gang- og sykkelstier fra sentrum langs
1065 fjorden til badeplasser og turområder.
- 1066 ● **Innføre like regler for bruk av vannskutere i hele Oslofjorden**, regler som tilgodeser
1067 hensynet til sårbart fugleliv og fredelig friluftsliv. Målet er å gjeninnføre forbudssonen på 400
1068 meter fra land

- 1069 ● **Styrke skjærgårdstjenesten** i indre fjord gjennom økte bevilgninger
1070 ● **Fase ut unødvendige engangsartikler** av plast i kommunale virksomheter

1071 **Byen som resirkulerer**

1072 Avfall er ressurser på avveie, og Oslo må arbeide for en sirkulær økonomi gjennom å øke
1073 kildesorteringen og materialgjenvinningen i kommunen. Avfallsminimering må være grunnsteinen i
1074 arbeidet for en sirkulær økonomi.

1075 Hver dag ender to tonn avfall som forsøpling i indre Oslo. Årlig koster dette kommunen mange
1076 millioner kroner å rydde opp i.

1077 SV vil:

- 1078 ● **Redusere det materielle forbruket i Oslo**, herunder innføre tiltak for økt deling, økt
1079 repareringsgrad, forbruksminimerende offentlig innkjøp og flere bruktmarkedet.
1080 ● **Øke kildesorterings- og materialgjenvinningsgraden** av husholdning- og næringsavfallet i
1081 Oslo kommune.
1082 ● **Ha et Oslo uten forsøpling**. Kommunen må kartlegge forsøplingen for å kunne sette i verk
1083 effektive tiltak mot de ulike kilder. Kommunen må pålegge bøter for forsøpling

1084 **Den grønne byen**

1085 Oslo ligger nydelig til ved fjorden, med Marka i bakkant og et grønt preg med mange parker og elver.
1086 SV vil ta vare på disse naturverdiene og kjempe mot privatisering og nedbygging av Oslonaturen.

1087 Den viktigste naturen er den som er nær der folk bor og som fører til aktivitet, idrett og trivsel i
1088 hverdagen. Tilgangen til naturen må bevares ved at de grønne årene som binder byen sammen blir
1089 tydeligere og at transporten til og fra må være enkel, rimelig og i størst mulig grad være basert på
1090 sykkel, gange og kollektivtransport. Natur i by er også urbant landbruk som gir kunnskap om
1091 matproduksjon og et godt sosialt miljø.

1092 SV vil:

- 1093 ● **Styrke naturmangfoldet i byen og bidra til å motvirke tap av arter**. Legge til rette for flere
1094 bier, humler og sommerfugler. Flere fugler, og mer mangfoldig planteliv i parker, veirabatter,
1095 på grønne tak og i parseller.
1096 ● **Sikre Markagrensa**. Utvikle skjøtselsplaner som favoriserer utvikling av eventyrskog og
1097 variert natur på bekostning av ensformig industrigranskog, spesielt i hundremetersbeltet. Slik
1098 styrker vi Markagrensa mot nedbygging.
1099 ● **La barnehagene etablere egen lavvo og leirplass, gjøre nærskogen til klasserom**, gi et løft til
1100 flere og mer spenstige naturstier, i hundremetersbeltet innenfor markagrensa.
1101 ● **La trær stå i urbane områder**. Trær i nærmiljøet er helsebot for alle. Vi må innføre strengere
1102 vern for store trær og treklynger både i sentrum og i boligområder og ha søknadsplikt for
1103 felling av verdifulle trær. Folk som hugger trær for å tjene penger på tomt salg, skal ikke få
1104 byggesøknad behandlet
1105 ● **Arbeide for at grønne områder og elvedaler får et sterkere vern** og tydeliggjøres og styrkes.
1106 Det er viktig at parker, friområder, løkker, idrettsarenaer og småskoger bindes sammen med
1107 turveier og bredere grøntbelter som blir knyttet til marka og sjøen.
1108 ● **Ta bedre vare på elveløpene i Oslo**. Det må ikke oppføres ny bebyggelse eller andre store
1109 inngrep innenfor 20 meter fra vannkanten. Dette vernet kan styrkes ytterligere der det er
1110 mulig. Flere lukkede elveløp må åpnes og gjøres tilgjengelig som felles rekreasjonsområder.

- 1111
- 1112
- 1113
- 1114
- 1115
- 1116
- 1117
- 1118
- 1119
- 1120
- 1121
- 1122
- 1123
- 1124
- 1125
- 1126
- **Slå ring om de viktige turveiene fra sentrum og ut i Marka**, “Oslos grønne fingre”, som er under konstant press fra potensielle utbyggere.
 - **Etablere nasjonalpark i Østmarka**. Med unntak av kystnasjonalparker, finnes det ingen nasjonalparker under tregrensa i hele Sør-Norge. De indre delene av Østmarka er siste mulighet. Her finner vi de største gjenværende inngrepsfrie områdene vi har igjen med naturkvaliteter på nasjonalparknivå.
 - **Sikre Markas gjenværende eventyrskoger** mot hogst
 - **Legge til rette for urbant landbruk over hele byen**. Det må arbeides aktivt for å bevare og videreutvikle eksisterende arealer for urbant landbruk, samt opprettes nye arealer og gis økt støtte til organisasjoner og grupper som jobber for utvikling av og informasjon om urbant landbruk.
 - **At alle skal forstå verdien av mat og matproduksjon**. Urbant jordbruk kan øke bevisstheten om forholdet mellom mennesker og natur og forståelsen for menneskelig påvirkning på naturen.
 - **At takflater tas i bruk** til opphold, insektsvennlig vegetasjonsdekke, dyrking og håndtering av regnvann.

1127 Grønn samferdsel

1128 SV vil at transporten i Oslo skal bidra til en trivelig, miljøvennlig og velfungerende by. Da må vi
1129 organisere byen slik at vi reiser mer sammen, mer kortreist og uten bruk av fossil energi. Innen 2030
1130 skal Oslo være en fossilfri by.

1131 Det skal være lett å bo og ferdes i byen uten å måtte eie egen bil. Det skal være enkelt å velge
1132 kollektiv, sykkel og gange i daglige gjøremål. Da trengs store løft i kollektivtransporten, som sørger
1133 for hyppigere avganger og bedre sammenkopling av Osloregionen. De store kollektivprosjektene er
1134 også et nasjonalt ansvar.

1135 I byen må man dele på plassen. SV vil ha mer rom for godt, bilfritt byliv. Sykkel og gange gir både
1136 miljøgevinst og store folkehelsegevinster. Vi vil sette de mykeste trafikantene først. Barn og unge skal
1137 kunne bruke og ferdes trygt i lokalmiljøet.

1138 Gårdagens transportløsninger er arealkrevende, og bidrar til klimagassutslipp og farlig
1139 luftforurensing. Barn og syke må tidvis holde seg innendørs på grunn av andres bilbruk. Færre enn før
1140 reiser med bil, men samtidig er kapasiteten sprenget på mange busser og baner. Fotgjengere og
1141 syklistar har fremdeles for dårlige forhold når det gjelder brøyting og annen tilrettelegging.

1142 Transportsystemene våre står overfor store endringer. Elektrifiseringen av bilparken skyter fart.
1143 Førerløs transport og annen ny teknologi kan dramatisk endre premissene for samferdsel. Utvidelser
1144 av motorveier som eksempelvis nye E18 vil se stadig mer meningsløse ut.

1145 Kollektivtransport

1146 Det skal være lett å velge kollektivt for alle. Befolkningen skal ha et variert og universelt utformet
1147 kollektivtilbud med god tilgjengelighet til holdeplasser. Samtlige nye bybusser bør være batteri-
1148 biogass- eller hydrogendrevne fra 2025, og fase ut det fossile drivstoffet fra 2020.

1149 I dag er kapasiteten sprenget på kollektivtilbudet flere steder i byen, og tilbudet må utvides for at
1150 byen skal kunne gi innbyggerne et godt nok tilbud i en tid med befolkningsvekst, samtidig som man
1151 når byens ambisiøse miljømål.

1152 SV vil:

- 1153 ● **Satse på baneløsninger for framtida.** Få fortgang i arbeidet med å bygge den nye T-
1154 banetunnelen gjennom sentrum, og jobbe for en ny jernbanetunnel. Ny t-banetunnel vil
1155 knytte Bislett og Grünerløkka til dagens t-banenett, og doble kapasiteten i t-banesystemet.
- 1156 ● **Øke kapasiteten på t-banen for å sikre punktlighet og flere avganger.** Ferdigstille så fort
1157 som mulig et nytt signal- og sikringsanlegg på T-banenettet. Nytt signalanlegg kan øke
1158 kapasiteten i dagens T-banetunnel gjennom Oslo sentrum med 25 prosent, fra 32 til 40 tog i
1159 timen.
- 1160 ● **Utvide banenettet til nye områder.** Bygge Fornebubanen med kopling til Majorstuen og
1161 Blindern stasjon, og begynne bygging av baneløsning for Nedre Romerike (Ahus-bane).
- 1162 ● **Satse på trikk når kapasiteten til bussen er sprenget.** Bygge trikk langs Ring 2, og linjer til
1163 Hovinbyen, Tonsenhagen og Linderud/Veitvet. Busslinje 31 er Norges uten sidestykke mest
1164 trafikkerte og presset til bristepunktet. Derfor trengs det trikk.
- 1165 ● **Jobbe for nye tverrgående baneløsninger** over Groruddalen og Søndre Nordstrand, samt
1166 bedre bussforbindelser.

- 1167 ● **Redusere kollektivprisene og innføre ungdomskort på 200 kr.**
 1168 DISSENS 12: Et mindretall på fem ønsker å erstatte kulepunktet over med det følgende. (Terje
 1169 Farestveit, Unni Berge Siv Karin Kjøllmoen, Karin Harnæs Hoel og Warsan Ismail).
 1170 ● **Unngå større prisøkninger på kollektivtransporten**
- 1171 ● **Alle barn skal kunne reise gratis** på kollektivtrafikk til de fyller 6 år og ungdom skal kunne
 1172 kjøre på barnebillett til de fyller 18 år.
 1173 ● **Utvide nattilbudet med buss.** Dagens nattilbud opprettholdes og utvides til flere
 1174 hovedbussruter ut og på tvers av byen og til flere dager.
 1175 ● **Ha bedre fergeforbindelser** i indre Oslofjord som en del av RUTERS tilbud. Alle ferger skal
 1176 være elektrifisert innen 2024.
 1177 ● **At Oslo skal legge til rette for førerløs kollektivtransport i egne traseer og som**
 1178 **bestillingstransport.** Forsøksordninger skal igangsettes ved flere kollektivknutepunkt som
 1179 f.eks Skøyen og Økern. Kommunen må stille arealer til disposisjon.
 1180 ● **Legge til rette for bildelingsordninger.** Kommunen skal stille med støtteordninger og areal
 1181 for parkering, slik at man ikke trenger eie bil for å bo og ferdes i Oslo.
 1182 ● **Jobbe for en klimanøytral drosjenæring.** Ladeinfrastruktur til drosjer må bygges ut.
 1183 ● **Øke antall fritidsreiser for brukere av TT-tjenester**
 1184 ● **Beholde Sporveien som heleid kommunalt selskap som eier og drifter sine tilbud selv,** og
 1185 jobbe aktivt for at selskapet skal frakte flest mulig fornøyde passasjerer dit vi vil.
 1186 ● **Jobbe for at anbudsutsetting av kollektivtrafikk i Ruter avvikles** etter hvert som
 1187 anbudskontraktene utløper
- 1188 **Bilfritt byliv og de myke trafikantene**
- 1189 Bilfritt byliv gjør at mye plass frigjøres til alle andre ting man ønsker i byen, alt fra lekeplasser og
 1190 benker, til sykkelveier og boliger. Dessuten gjør bilfritt byliv at myke trafikanter kan ferdes tryggere.
- 1191 I dag tar bilkjøringen og bilparkeringen opp stor plass i byen, og en satsing på bilbasert byutvikling vil
 1192 skape mer utslipp, kork og kaos.
- 1193 **SV vil:**
- 1194 ● **Satse på bilfritt byliv i hele byen.** Kommunen må fortsette arbeidet med bilfritt byliv i
 1195 sentrum, og dessuten legge til rette for flere bilfrie områder i hele byen.
 1196 ● **Omprioritere plass fra biltrafikk til kollektivtrafikk, sykling og gange,** blant annet gjennom
 1197 flere gågater og kollektivgater.
 1198 ● **Frigjøre areal i byen ved å gjøre den mindre bilbasert gjennom betaling for parkering.**
 1199 **Prioritere beboernes parkering gjennom beboerparkering.**
 1200 ● **Sikre trygge skoleveier** gjennom gode fortau, lavere fart og hindring av gjennomgående
 1201 trafikk ved skoler.
 1202 ● **Gjennomføre en gåstrategi for Oslo,** blant annet gjennom å sikre tradisjonelle tur- og
 1203 gangveier og å legge til rette for gange ved utbygginger, og etablere overbygde fortau.
 1204 ● **Få på plass flere sittebenker i byen.** Det skal være hvileplasser i sentrum, i knutepunkter og
 1205 til holdeplasser for kollektivtransport. Slik tilrettelegger man for sosialt liv i gatebildet og for
 1206 at eldre og andre som er dårlig til beins skal bruke kollektivtransport.
 1207 ● **At gående og syklende skal prioriteres når byen planlegges.** Det skal være et finmasket,
 1208 tilgjengelig og universelt utformet gang- og sykkelnett i byen hele året. Det skal legges til
 1209 rette for direkte gangforbindelser/snarveier og praktiske krysningspunkter til/ved alle
 1210 holdeplasser.

- 1211 ● Det må sikres god framkommelighet for funksjonshemmede, for eksempel for rullestoler.
1212 ● Utvikle områdene som tidligere har vært forbeholdt bilen. Kunst, beplanting, parkanlegg,
1213 vannspeil, små konsertarenaer kan anlegges der det tidligere har vært biltrafikk og
1214 parkering.

1215 Sykkel

1216 Sykling i Oslo skal være tilgjengelig, trygt og naturlig for alle. Det er miljøvennlig og helsefremmende

1217 Selv om stadig flere sykler, er det fremdeles for dårlig tilrettelagt mange steder og mange velger
1218 derfor bort sykkelen.

1219 SV vil:

- 1220 ● Gjennomføre sykkelveiplanen for 2025, med 280 km sykkelvei og 25 prosent sykkelandel for
1221 hverdagsreiser.
1222 ● Utvide sykkelnettet videre, særlig ved å bruke areal som i dag brukes til gateparkering.
1223 ● Oppgradere sykkelveiene for å gjøre dem tryggere og mer effektive, med mer fysisk
1224 adskilling.
1225 ● Utvide bysykkelordningen til flere deler av byen, og jobbe for stativuavhengig ordning.
1226 ● Tilrettelegge bedre for el-sykler, blant annet for flere trygge parkeringsløsninger og lading.
1227 ● Ha sikker sykkelparkering på arbeidsplasser, handlesteder og studiesteder. Kommunen skal
1228 sette av areal til sikker sykkelparkering, bruke parkeringsnormene til å stille krav til
1229 sykkeltilrettelegging i nybygg samt ha aktiv dialog andre aktører om sykkelparkering.
1230 ● Sikre sosial profil på tilskuddsordningen for lastesykkel

1231 Annen veitrafikk og sjøtransport

1232 Organisering og forflytning av folk, varer, utstyr og avfall skal bidra til at Oslo blir en attraktiv by med
1233 lave klimagassutslipp, effektive løsninger og god livskvalitet for innbyggerne. Bare nullutslipp er godt
1234 nok for miljøbyen Oslo. Innen 2025 bør alle nye personbiler og drosjer solgt i Oslo være
1235 nullutslippsbiler. All næringstransport i Oslo skal være utslippsfri innen 2030.

1236 SV vil:

- 1237 ● Bruke bompenger og etter hvert mer moderne veiprisering for å begrense biltrafikken, kutte
1238 utslipp og sikre trafikkflyt. Ordningen skal skille mellom kjøretøytyper og tidspunkter, slik at
1239 det stadig blir mer attraktivt å velge kollektivt og miljøvennlig.
1240 ● Ikke gi plass til mer biltrafikk. Derfor må Oslo kommune jobbe mot alle vei- og
1241 tunnelprosjekter som øker den fysiske veikapasiteten, som for eksempel E18 Vestkorridoren
1242 og motorvei på Tveita.
1243 ● Redusere Riksveg 4 Trondheimsveien til lokalvei.
1244 ● Bygge lokk over E6 på Furuset.
1245 ● At plager fra motorveier skal reduseres. Det skal inngås samarbeid med Statens vegvesen
1246 for å få gjennomført tiltak langs motorveier og større fylkesveier for å få ned støyplager,
1247 lokale utslipp, og for å bygge ned barrierene disse veiene skaper i lokalmiljøet.
1248 ● At 30 km/t skal være hovedregel for fartsgrense i indre by og i alle bolig-gater.
1249 ● Gjøre trafikken uavhengig av fossilt drivstoff. Etablere flere ladestasjoner for elbiler og
1250 fyllestasjoner for bærekraftig biodrivstoff og hydrogen på offentlige steder, energistasjoner
1251 og i borettslag.

- 1252 ● **Forberede byen på førerløs transport.** Stille krav som sørger for at førerløs transport bidrar
1253 til felles og miljøvennlige løsninger, ikke økt bilbruk.
- 1254 ● **Jobbe for flere ladeplasser for elbiler** på knutepunkter og i boligområder i ytre by.
- 1255 ● **At Oslo skal tilrettelegge for arealer til små og store terminaler for gods.** Mindre leveranser
1256 skal kunne gjøres med lastesykkel.
- 1257 ● **Stille krav til nullutslipp** for eksempel ved bruk av varebiler i leveranser av varer og tjenester
1258 til kommunen
- 1259 ● **Kutte utslipp fra sjøtransporten.** Jobbe for at driften av Oslo havn blir utslippsfri ved å
1260 gjennomføre kommunens handlingsplan for nullutslippshavn.

1261 En feministisk by

1262 Oslo skal være en by der alle har like muligheter, uavhengig av kjønn og kjønnsidentitet.

1263 Samfunnet er fortsatt preget av maktforskjeller mellom kvinner og menn. Kvinner tjener mindre enn
1264 menn, eier mindre enn menn, og er underrepresentert i maktposisjoner. Altfor mange kvinner
1265 opplever Oslo som utrygt.

1266 SV er et feministisk parti, derfor har bekjempelsen av skjevfordelingen mellom kvinner og menn vært
1267 sentralt for SV. Rimelige, offentlige tjenester som kollektivtransport, barnehager, aktivitetsskole og
1268 gode hjemmehjelpstjenester gjør det mulig for kvinner å delta i arbeidslivet, være økonomisk
1269 uavhengige og samtidig få hverdagen til å henge sammen. Trygge og tilgjengelige hjelpetiltak gjør at
1270 kvinner søker hjelp mot vold og overgrep. Bedre seksualundervisning og helsetilbud legger til rette
1271 for en sunnere og friere oppvekst for jenter. Gode velferdstjenester er også god kvinnepolitikk.

1272 Oslo som feministisk arbeidsgiver

1273 Som byens største arbeidsgiver, har Oslo kommune et særlig ansvar for å fremme likestilling på
1274 arbeidsplassen. Med SV i byråd har arbeidet for et likestilt arbeidsliv med faste og hele stillinger,
1275 tillitsreform og profittfri velferd vært en prioritet.

1276 SV ønsker å fortsette kampen for et likestilt arbeidsliv, blant annet med rett til heltid, høyere lønn til
1277 lavtlønnede og retten til et arbeidsliv fritt for trakassering.

1278

1279 **SV vil:**

1280 ● **I samarbeid med partene i arbeidslivet finne tiltak for likelønn og mot lavtlønn i**
1281 **forbindelse med lønnsoppgjørene.**

1282 ● **Innføre forsøk med 6-timers arbeidsdag** i samarbeid med tillitsvalgte og tjenestestedet for
1283 eksempel i hjemmetjenesten og i Renovasjonsetaten.

1284 **DISSENS 8: Et mindretall på én ønsker å stryke punktet over (Per Botolf Maurseth). (Samme dissens**
1285 **som i et trygt arbeidsliv).**

1286 ● **At Oslo kommune i kommende tariffoppgjør prioriterer likelønn i kommunens**
1287 **virksomheter,** blant annet gjennom å vurdere likelønnsplaner.

1288 **DISSENS 9: Et mindretall på fire ønsker å stryke punktet over. (Carl Morten Amundsen, Siv Karin**
1289 **Kjøllmoen, Terje Farestveit og Unni Berge). (Samme dissens som i et trygt arbeidsliv).**

1290 ● **At alle skal ha rett til heltid i Oslo kommune,** og at nye stillinger i hjemmetjenesten som
1291 hovedregel skal utlyses som hele og faste stillinger.

1292 ● **At kommunen skal ha gode rutiner for varsling om trakassering, vold og overgrep,** og at
1293 varslerne skal få et styrket vern.

1294 ● **At kommunen skal bruke kjønnskvolter for å sikre likestilling,** og at kommunen kan bruke
1295 radikal kjønnskvolter der det trengs.

- 1296 ● **Fortsatt hindre privatisering, anbudsutsetting og bemanningsbransjens inntog i**
1297 **kommunen.**
1298 ● **Utvide arbeidet med å bekjempe profitt i velferden.**

1299 **Kampen for kvinnekroppen**

1300 Oslo skal være en trygg by for alle å ferdes i og det skal være en by fri for diskriminering og
1301 trakassering. Unge jenter og gutter i Osloskolen skal sikres god og kunnskapsbasert
1302 seksualundervisning. Her skal forestillinger om idealkropper brytes ned, og man skal gi god
1303 informasjon til de unge om rettigheter, grensesetting og grenseserpekter. Vi skal dyrke mangfold,
1304 selvaksept og trygghet.

1305 **SV vil:**

- 1306 ● **At seksualundervisningen i skolen skal omhandle kjønn og mangfold, respekt og lyst**, men
1307 også maktbalansen i seksuelle relasjoner, grensesetting, respekt og viktigheten av aktivt
1308 samtykke.
1309 ● **At alle Osloskoler skal ha en ressurslærer innen seksualundervisning.** SV vil også at alle
1310 Osloskoler skal delta i "Uke 6", som er et læringsopplegg om kjønn, identitet og
1311 grensesetting.
1312 ● **Styrke Sex og Samfunn** og gi kommunal støtte til organisasjoner som arbeider for kvinners
1313 rettigheter.
1314 ● **Utvide ordningen med gratis prevensjon for kvinner under 26 til å gjelde hele Oslo.**
1315 ● **Tilby gratis HPV-vaksine til alle kvinner under 30 år.**
1316 ● **Begrense reklame i det offentlige rom** ved å innføre reklamefrie soner, og forby seksualisert
1317 og kvinneundertrykkende reklame på kommunale arealer og reklameflater.

1318 **Frihet fra vold og tvang**

1319 Alle mennesker har rett til et trygt og fritt liv uten å bli utsatt for vold. Det inkluderer frihet fra vold,
1320 voldtekt, seksuell trakassering og negativ sosial kontroll. SV vil prioritere forebygging og godt
1321 fungerende hjelpetiltak slik at alle kvinner kan leve i frihet fra vold og tvang.

1322 Menns vold mot kvinner er et folkehelseproblem. Mye av volden som rammer kvinner skjer i
1323 hjemmet og i nære relasjoner. Kvinner er også mer utsatt for seksualisert vold og trakassering i det
1324 offentlige rom, og de fleste som lever i prostitusjon er kvinner.

1325

1326 **SV vil:**

- 1327 ● **At voldtektssaker og partnervold prioriteres høyere av politiet.**
1328 ● **Styrke kunnskapen om voldtekt og vold mot kvinner** hos politi, rettsvesen, NAV og
1329 politikere
1330 ● **Ha bedre belysning i Oslos gater og parker.**
1331 ● **Gi kvinner tilbud om trygge, kommunale overgangsboliger etter opphold på krisesenter.**
1332 ● **Videreføre og øke støtten til Dixisenteret, Incest-senteret og krisesentertilbudet.**
1333 ● **Arbeide for at politiet prioriterer håndheving av sexkjøpsloven.**

- 1334 ● **Utvikle exit-program for mennesker i prostitusjon** med mange og gode hjelpetiltak, bl.a.
- 1335 tilbud om bolig, hjelp til å finne en annen jobb, norskopplæring, studier, helsetilbud og
- 1336 avrusning.
- 1337 ● **At kommunen/fylket tilbyr gode helsetilbud inkludert tilbud om psykolog for mennesker**
- 1338 **som lever i prostitusjon.**
- 1339 ● **Nekte skjenkebevilling til strippeklubber og toppløs-serveringer**
- 1340 ● **Gjennomføre kurs i selvforsvar med fokus på grensesetting** for alle jenter i ungdomsskolen,
- 1341 og kurs i grensesetting og grenserespektering for alle gutter i ungdomsskolen.
- 1342 ● **At kommunen må utarbeide en forpliktende handlingsplan om vold i nære relasjoner** hvor
- 1343 arbeidet mot negativ sosial kontroll og æresrelatert vold er inkludert.
- 1344 ● **At det ansettes minoritetsrådgivere på alle videregående skoler i Oslo.**
- 1345 ● **Kurse sosiallærere, helsesøstre og rådgivere som arbeider i skolen om negativ sosial**
- 1346 **kontroll.**
- 1347 ● **Oppfordre alle hotell i Oslo til å bli med på å bekjempe sexkjøp og menneskehandel.**
- 1348 ● **Innføre tiltak for å hindre tvangsekteskap.**
- 1349 ● **Støtte Kvinnehistorisk natt**

1350 Antirasisme og inkludering

1351 Oslo er en mangfoldig by med mennesker som har bakgrunn fra mange ulike land og kulturer. Dette
1352 fører med seg nye ideer, ressurser og muligheter. SVs visjon er et kulturelt mangfoldig og sosialt
1353 rettferdig samfunn med like muligheter for alle. Oslo skal ha nulltoleranse for rasisme.

1354 Oslo skal være en åpen og inkluderende by, der alle skal kan leve gode liv og ta del i byens goder og
1355 et mangfoldig fellesskap. Arbeidslivet, utdanning, kommunale tjenester og offentlige rom skal være
1356 tilgjengelige for alle. Gjennom inkluderende prosesser skal alle innbyggere ha mulighet til å påvirke
1357 sine lokalsamfunn, og på denne måten bidra til en bedre by for alle.

1358 Ikke alle opplever å ha de samme mulighetene, og forskjellene mellom folk øker. Mange opplever å
1359 bli utelukket på ulike samfunnsområder, som for eksempel arbeidslivet, kommunale tjenester,
1360 offentlige rom, utesteder og kollektivtransport. Ekskluderingen skjer på bakgrunn av etnisitet, språk,
1361 seksuell orientering og kjønnsidentitet, funksjonsevne, klasse, kjønn, religion eller livssyn.

1362 Inkluderende arbeidsliv

1363 Deler av Oslos befolkning har stor avstand til arbeidsmarkedet, selv i økonomiske oppgangstider.
1364 Mange mangler den nødvendige kompetansen arbeidslivet krever, eller møter et hjelpeapparat med
1365 manglende kunnskap om ulike behov. Dette gjelder særlig for unge som har falt fra skolen,
1366 innvandrere med lav skolegang, personer med nedsatt funksjonsevne og personer som er utsatt for
1367 vold i nære relasjoner.

1368 SV vil:

- 1369 ● **Øke andelen ansatte med minoritetsbakgrunn** gjennom kvotering i Oslo kommune, og aktivt
1370 rekruttere personer med minoritetsbakgrunn til lederstillinger i Oslo kommune.
- 1371 ● **Etablere kommunale arbeidsplasser** i bydeler med høy arbeidsledighet.
- 1372 ● **Lage en startpakke for arbeidsinnvandrere** med informasjon om rettigheter og plikter på
1373 språk de forstår. Lage en skolering for arbeidsinnvandrere i samarbeid med LO i Oslo.
- 1374 ● **Opprette en tilskuddsordning for næringslivet** til universell utforming av arbeidsplasser.
- 1375 ● **Prioritere firmaer som kommunen kjøper varer eller tjenester av** som har aktive tiltak for å
1376 rekruttere personer med etnisk minoritetsbakgrunn eller nedsatt funksjonsevne.
- 1377 ● **Utvide Oslo kommunes rekrutteringsordning for mennesker med funksjonsnedsettelse**.
- 1378 ● **Videreutvikle kvalifiseringsprogrammet** for å få kvinner med innvandrerbakgrunn ut i
1379 arbeidslivet.

1380 Lik tilgang til offentlige tjenester

1381 Ikke alle som bor i Oslo har tilgang til likeverdige offentlige tjenester. Mange kommunale tjenester er
1382 ikke tilpasset de ulike behovene som finnes i befolkningen. Det er også lite bevissthet og kunnskap
1383 om de ulike brukergruppene.

1384 SV vil:

- 1385 ● **Styrke barneverntjenesten og samarbeidende etaters kompetanse i flerkulturell forståelse**,
1386 ved å innføre dialogprosjekt mellom innvandrergupper og barnevernet i bydelene.
- 1387 ● **Øke økonomisk støtte til frivillige organisasjoner** som jobber med inkludering
- 1388 ● **Sikre at enslige mindreårige flykninger får bofellesskap eller fosterhjem gjennom**
1389 **barnevernet.**

- 1390 ● **Sørge for at alle barn og unge som kommer som flyktninger eller innvandrere får en**
1391 **jevnaaldrende fadder.**
- 1392 ● **Utvide kurstilbudet i likeverdige tjenester** for kommunalt ansatte ved bruk av «OXLO guide
1393 for likeverdige tjenester»
- 1394 ● **Sikre videreføring av handlingsplanen «Stolte Oslo»**

1395 **Nulltoleranse mot rasisme**

1396 SV vil arbeide for et Oslo der mennesker av ulike etnisitet, religion og kulturer lever side om side. Det
1397 skal ikke være tvil om menneskesynet vårt. Generaliseringer om mennesker etter gruppe skal være
1398 fullstendig uakseptabelt. Særlig skal vi være på vakt mot dem som bruker etnisitet eller religion som
1399 forklaring på sosiale problemer og økonomiske forskjeller. Vi skal aldri sette de svake opp mot de
1400 svakeste. Oslo skal ha nulltoleranse mot rasisme.

1401 Rasisme skaper og holder vedlike utrygghet og utenforskap, og bryter tilliten mellom folk. I Oslo er
1402 det en økning i antall anmeldelser av hatkriminalitet basert på etnisitet. Rasisme gjør at mange velger
1403 å holde seg borte fra det offentlige ordskiftet, men bidrar også til mobbing i skolen og på
1404 arbeidsplassen.

1405 Rasisme eksisterer ikke kun i nynazistiske og høyreekstreme miljøer, men er innvevd i ubevisste
1406 hverdagslige handlinger og ord. Vi ser en tendens i samfunnet til at negative holdninger om ukjente
1407 kulturer og religioner ofte ikke blir ansett som rasisme. Maktpersoner på høyresiden normaliserer
1408 hatretorikk og rasisme for å tilsløre problemer som egentlig bunner i økende sosiale ulikheter i
1409 samfunnet. Å motvirke rasisme handler derfor om mer enn bekjempelse av direkte diskriminering av
1410 enkeltpersoner. Rasisme er en stor trussel mot den inkluderende byen Oslo skal og bør være, og må
1411 motarbeides strukturelt og systematisk.

1412 **SV vil:**

- 1413 ● **Opprette et eget ombud** for å systematisere arbeidet mot rasisme
- 1414 ● **Kanaliserer særskilte budsjettmidler til *Kontoret for fri rettshjelp*** for å kunne yte juridisk
1415 **bistand til folk som har opplevd diskriminering i ansettelsesprosesser og i arbeidslivet**
1416 **generelt.**
- 1417 ● **Sanksjonere kommunale ansatte som bruker hatretorikk eller fremmer rasistiske**
1418 **holdninger**
- 1419 ● **Bekjempe rasisme på utesteder.** Jobbe for å senke terskelen for inndragning av skjenkeløyve
1420 for utesteder som utøver rasistisk diskriminering.
- 1421 ● **Øke økonomisk støtte til organisasjoner som arbeider med å avdekke og forebygge**
1422 **rasisme.**
- 1423 ● **At Oslo kommune skal drive forebyggende arbeid rettet mot rasisme** blant skolens ansatte
1424 og elever.

1425 En ambisiøs kulturby

1426 Oslo skal være en by med forståelse for kunstens og kulturens rolle i samfunnet. Kunst og kultur skal
1427 tenkes inn i alle planer vi har for byens utvikling. Byen skal ha store ambisjoner og gi befolkningen
1428 det rikeste tilbudet i landet.

1429 Vi skal ha en kulturpolitikk for å sikre mangfold, men også for å ta vare på en kulturarv, bygninger og
1430 tradisjoner. Innenfor kulturpolitikken skal det også være rikelig med plass for selvrefleksjon,
1431 diskusjon og debatt. Kultur handler om ytringer. Kulturpolitikken skal sikre en offentlighet, at det
1432 finnes et bredt offentlig ordskifte både for den enkelte og for samfunnet. Kulturpolitikken skal sikre
1433 deltagelse og engasjement i en samfunnsdebatt som her må forstås videst mulig.

1434 Kunstpolitikken skal sikre den delen av kulturen som handler om å utforske grensene for kulturen.
1435 Kunst handler om uttrykket selv, om prestasjon og kvalitet. Kunsten utfordrer selvforståelsen - den
1436 skal kunne være undergravende og motstrøms. Det at kunsten utfordrer kulturen gjør at vi trenger
1437 offentlige bevilgninger til kunstfeltet. Vi kan ikke se for oss at markedet etterspør eksistensielle og
1438 samfunnsmessige utfordringer.

1439 Oslo skal bli en av de byene i Europa der det satses mest og mest målrettet på kunst- og kulturlivet.
1440 Kommunen skal supplere alle de statlige institusjonene som finnes og følge opp med utbygging når
1441 byen vokser. Særlig må kommunen ta seg av det lokale kulturlivet og ha et særlig ansvar for et
1442 mangfoldig og inkluderende kulturliv.

1443 Kunst- og kulturopplevelser er ikke tilgjengelig for alle. Klasse, økonomi og tradisjoner avgjør i mange
1444 tilfeller om den enkelte tar i bruk den store bredden av aktiviteter og tilbud som det offentlig
1445 finansierte kulturlivet gir. Oslo musikk og kulturskole har et dårligere tilbud enn de aller fleste
1446 kommuner i landet. Musikkopplæringen i kommunen er langt på vei privatfinansiert.

1447 Kulturlivet er under sterkt press fra kommersielle krefter som ønsker å gjøre mest mulig av folks fritid
1448 og interesser om til konsum. Dette er ødeleggende for ønsket om mangfold i uttrykk og tradisjoner.

1449 Demokratiet forutsetter et bredt ordskifte der alle slags ytringer kommer fram. Det offentlige
1450 ordskiftet er under press i og med at de tradisjonelle mediebedriftene har redusert virksomheten sin.
1451 Dette går ut over muligheten til å ha en reflektert og opplyst samfunnsdebatt.

1452 Oslo har mange store kunst- og kulturinstitusjoner lokalisert i byen, og mange av dem er statlige.
1453 Oslo, som både er kommune og fylkeskommune, er i noen tilfeller gratispassasjer i kulturpolitikken.
1454 Vi må ta et større ansvar for kulturpolitikken. Kommunen og staten bør finne fram til en
1455 ansvarsfordeling som sørger for at Oslo oppfyller sine forpliktelser her. Satsingene bør være
1456 målrettede og følge en plan. SV heier på en utvikling som fremmer engasjement og deltagelse. Vi vil
1457 styrke satsingen på kulturpolitikk for barn og unge, for kunnskap og debatt. Vi ønsker å bruke
1458 kulturpolitikken i integreringspolitikken, vi ønsker å bruke kulturpolitikken aktivt i eldre- og
1459 seniorpolitikken, og vi ønsker å arbeide for en Oslo-offentlighet.

1460 SV vil:

- 1461 ● **Øke kapasiteten i Oslo Kommunale Musikk og Kulturskole med 4000 plasser** til om lag 10
- 1462 500 i løpet av bystyreperioden. På sikt skal alle som ønsker det få en plass.
- 1463 ● **Arbeide for ordninger som gjør at barn fra inntektsfattige familier** også får oppleve
- 1464 kulturtilbudene på lik linje med andre barn. Dette gjelder også kulturskolen.
- 1465 ● **Sørge for pilotprosjekter med samarbeid mellom kulturskolen og AKS.**
- 1466 ● **Gi skolene økte midler til å besøke byens kulturinstitusjoner.** Ruter skal tilby gratis
- 1467 kollektivreiser utenom rushtiden for skoleelever som skal på slike besøk.
- 1468 ● **At hver bydel skal ha en kulturstasjon** med forhold som tilfredsstillende kulturskolens
- 1469 kravspesifikasjon.
- 1470 ● **Bevare og styrke juniorklubber, ungdomsklubber og fritidsklubber** med tilbud for ungdom
- 1471 over 18 år, gjerne flere klubber i hver bydel.
- 1472 ● **Satse på Deichmanske bibliotek.** Det nye Hovedbiblioteket gir et etterlengtet løft. SV vil også
- 1473 sørge for å bevare og videreutvikle filialnettet og sørge for at alle bibliotek er mer åpne (åpne
- 1474 utenfor ordinær arbeidstid og på søndager, men da ofte uten bibliotekarer). Nye filialer må
- 1475 bygges i takt med boligutbygging.
- 1476 ● **Sørge for at bydelene lager kulturpolitiske handlingsplaner.** Disse må omfatte et mangfold
- 1477 av kulturtilbud tilpasset befolknings- og alderssammensetningen i bydelen.
- 1478 ● I samarbeid med institusjoner og organisasjoner i Oslo **skape et kulturtilbud for eldre på**
- 1479 **dagtid** med forestillinger, konserter, museumsbesøk, foredrag osv med transport.
- 1480 ● Søke i samarbeid med staten å **gi Oslo filharmoniske orkester tjenlige lokaler.**
- 1481 ● **Tilby rimelige lokaler med langsiktige leiekontrakter for profesjonelle kunstnere og frivillig**
- 1482 **kulturaktivitet** som korps, kor og band. Sørge for at skolene er åpne som lokale
- 1483 kulturarenaer kveldstid og i helgene.
- 1484 ● **At Kommunen jobber for å skaffe til veie øvingslokaler.**
- 1485 ● At kommunen har **en handlingsplan for å styrke korps og kor** i byen.
- 1486 ● Sette av **midler til utendørskonserter ulike steder i byen** i tidligere biltrafikkerte områder
- 1487 som en del av bilfritt byliv.
- 1488 ● **Etablere et eget program for skulptur og installasjon i de samme områdene.** Dette
- 1489 prosjektet kurateres av sentrale internasjonale kunstnere.
- 1490 ● **Øke økonomisk støtte til Melahuset** for videreutvikling av et internasjonalt kulturhus

1491 Regnbuebyen

1492 Det er i våre lokalsamfunn vi lever våre liv, og et lokalt perspektiv på hvordan seksuelle- og
1493 kjønnsminoriteter blir møtt i det lokale velferdstilbudet må prioriteres. Særlig viktig er dette i de
1494 tjenesteområdene som kommer tettest innpå privatlivet til hver enkelt person, nemlig oppvekst,
1495 helse og omsorg.

1496 Skoler og lokale utdanningsmyndigheter må prioritere å skape inkluderende læringsmiljø for alle
1497 elever, studenter og ansatte. Skolen er en viktig arena for å motarbeide mobbing og vold knyttet til
1498 seksuell orientering og kjønnsuttrykk.

1499 Lesbiske, homofile, biseksuelle og transpersoner (LHBT-personer) har generelt en god helsesituasjon
1500 som ikke skiller seg vesentlig fra befolkningen for øvrig. Det å tilhøre en seksuell minoritet eller
1501 kjønnsminoritet kan likevel medføre stress og usikkerhet i møte med helsevesenet. LHBT-personer
1502 skal møtes med åpenhet, respekt og kompetanse som mottakere av helse- og omsorgstjenester i vår
1503 kommune. Eldre som innlegges til opphold i institusjon i dag har vokst opp i en tid med liten aksept
1504 for homofili. Å bli møtt med respekt og åpenhet i en slik situasjon er svært viktig og er noe som
1505 krever oppmerksomhet og bevissthet fra institusjonens ledelse.

1506 LHBT-personer med innvandrerbakgrunn opplever ekskludering, og at mange av de rettighetene som
1507 majoritetsbefolkningen tar for gitt er utenfor rekkevidde. Mange opplever flere former for
1508 diskriminering. For eksempel kan en kvinne som er lesbisk og mørk i huden, bli utsatt for både
1509 rasisme, kjønnsdiskriminering og homofobi. Dette er viktige perspektiver som må tas med i
1510 integreringsarbeidet i kommunen.

1511 **SV vil:**

- 1512 ● **At LHBT-perspektivet må tas med i integreringsarbeidet i kommunen.**
- 1513 ● **Øke kunnskapsnivået om LHBT-helse** blant fastleger.
- 1514 ● **Bedre helsetilbudet for transpersoner** og sørge for reell forenkling og av-monopolisering av
1515 det eksisterende tilbudet.
- 1516 ● Gjennomføre **regelmessig kompetanseheving av ansatte i barnehager og grunnskolen** om
1517 LHBT-befolkningen.
- 1518 ● **At skolebibliotekene i Oslo skal ha et utvalg av skeiv litteratur og informasjonsmateriell** om
1519 LHBT.
- 1520 ● Sikre at **alle elever på grunnskolen mottar informasjon om LHBT** på en slik måte at de trygt
1521 kan være åpne om seksuell orientering og kjønnsuttrykk.
- 1522 ● **At LHBT-organisasjoner må få tilgang til å drive informasjonsarbeid i grunnskolen.**
- 1523 ● Legge til rette for at **LHBT-personer også kan leve med sin seksuelle identitet i sin**
1524 **alderdom**, på eldresentre, på sykehjem og lignende.
- 1525 ● **Øke kunnskapen om LHBT-personer og skeive i prostitusjon.**
- 1526 ● Kommunen yter **økonomisk støtte til organisasjonene som arbeider for LHBT-personer som**
1527 **FRI og Skeiv Verden** osv.

1528 Oslo - en by i verden. Internasjonal solidaritet

1529 Oslo skal være en by som er fri for rasisme og etnisk diskriminering og som er ønsker å styrke sitt
1530 etniske og kulturelle mangfold. Oslo kommune skal være en forbilledlig etisk aktør som bidrar til å
1531 eliminere internasjonal menneskehandel, har et næringsliv som ikke trekker profitten til
1532 skatteparadis, og som aktivt støtter de faglige, økonomiske og sosiale rettighetene til byens
1533 gjestearbeidere. Oslo skal stå i front internasjonalt i bekjempelsen av atomvåpen, klimautslipp og
1534 andre globale farer som truer menneskeheten.

1535 Kampen mot rasisme og etnisk diskriminering er internasjonal og ikke en dag går uten at
1536 medmennesker møter etnisk intoleranse og diskriminering også her i Oslo. Sosial dumping er et
1537 utstrakt problem på arbeidsplasser der mange har utenlandsk opprinnelse eller er ansatt i vikarbyrå.
1538 Nesten ingen av disse er fagorganiserte, og de har svært dårlige lønns- og arbeidsvilkår.

1539 Oslo kommune er Oslos største arbeidsgiver og en av landets største kunder for det private
1540 næringsliv. Dette gir mulighet til å sette høye etiske standarder for resten av arbeidslivet. Kommunen
1541 er en del av globaløkonomien, der transnasjonale storselskaper leverer en stor del av tjenestene som
1542 forbrukes samtidig som de betaler minimalt med skatt til landet og byen.

1543 Hovedstaden i NATO-landet Norge er et opplagt mål for atomvåpenangrep i internasjonal
1544 krigssituasjon. Når regjeringen øker spenningen mellom øst og vest bør Oslo kommune i den grad det
1545 lar seg gjøre føre en avspenningspolitikk på lokalt nivå Internasjonalt samarbeid med andre byer
1546 både i og utenfor NATO er derfor viktig.

1547 **SV vil:**

- 1548 ● **At Oslo Kommune skal ha en generell etikkplan** for offentlige innkjøp av varer, tjenester og i
1549 arbeidslivet. Planen skal bidra til at kommunens internasjonale forpliktelser blir etterlevd.
1550 Den skal også gjelde for bydelene.
- 1551 ● **At leverandører av varer til Oslo kommune kan garantere at de ikke er produsert i**
1552 **okkuperte områder i Palestina.**
- 1553 ● **At Oslo kommune støtter opp om BDS-konseptet** (boikott, de-investering og sanksjoner)
1554 som retter seg mot selskaper som tjener på Israels okkupasjon av Palestina.
- 1555 ● **At Oslo Kommune skal stille etiske krav ikke bare til leveransene, men også til**
1556 **leverandørene og deres underleverandører.**
- 1557 ● **At Oslo Kommune skal bekjempe sosial dumping** og sikre at Den internasjonale
1558 transportarbeiderføderasjonen boikott av Oslo Havn oppheves – ved at kommunen inngår
1559 avtale med de fagorganiserte havnearbeiderne.
- 1560 ● **At Oslo Kommune skal ikke inngå avtaler med, og ikke ha fondsinvesteringer i, selskap som**
1561 **har moder- eller søsterselskap i skatteparadiser.**
- 1562 ● **At Oslo Kommune tar imot flere flyktninger** og presser regjeringen til å ta ansvar for en
1563 større del av den internasjonale flyktningstrømmen.

- 1564
- 1565
- 1566
- 1567
- 1568
- 1569
- 1570
- 1571
- 1572
- 1573
- 1574
- 1575
- 1576
- 1577
- 1578
- **At bystyret erklærer Oslo for atomvåpenfri sone.** NATO-allierte skip som vil besøke Oslo må deklarerer hvilke våpen de har om bord; har de atomvåpen, eller vil de ikke avlevere deklarasjon, skal de ikke tillates å anløpe Oslo Havn.
 - **At Oslo styrker sitt internasjonale samarbeid med likesinnede byer på viktige saksfelt,** slik som i klimapolitikken og det såkalte C40-nettverket.
 - **At Oslo kommune aktivt skaffer seg nye samarbeids- og vennskapsbyer for felles utveksling av idéer og solidaritet.** SV vil arbeide for at Øst-Jerusalem eller en annen by i Palestina etableres som Oslos vennskapsby. Videre bør Oslo søke vennskapsbyer i USA, i Russland og i Latin-Amerika (f.eks Havana eller Caracas) for å fremme avspenning og brorskap mellom folkene.
 - **At Oslo støtter den internasjonale kampen mot Frihandelsavtalen for tjenester (TISA),** som vil øke presset for privatisering av kommunale tjenester. Oslo må erklære seg som TISA fri sone. Oslo Kommune må også motsette seg bestemmelser som svekker kommunen som yter av offentlige tjenester.
 - **Revidere Oslo kommunes internasjonale strategi.**

1579

Et styrket folkestyre

1580 For SV er forsterkning og utvidelse av demokratiet grunnleggende. I dag opplever for mange at de
1581 ikke har påvirkning på beslutninger som gjelder dem. Bydelene har ansvaret for å levere noen av de
1582 mest grunnleggende tjenestene til befolkningen, men gjennom mange år var de økonomiske
1583 rammene trange. Med det nye rødgrønne byrådet har rammekuttene blitt redusert og mange
1584 bydeler opplever at de igjen har utvidet handlingsrom. SV mener det er behov for å overføre enda
1585 mer makt og myndighet til bydelene og ønsker derfor å utrede en bydelsreform i løpet av perioden.

1586 SV har fått gjennomslag for en tillitsreform i Oslo, hvor ikke bare kommunen i større grad skal bruke
1587 de ansattes kompetanse og erfaring til å utvikle tjenester, men hvor også brukerne av tjenestene skal
1588 bli spurt: Hva er viktig for deg? Kunnskapen skal brukes til å gjøre tjenestene bedre og mer effektive.
1589 Kommersialisering av barnehager og sykehjem bidrar til å binde opp styringen av virksomheter
1590 gjennom langtidskontrakter, samtidig som kommersielle aktører tar ut store overskudd. Ofte på
1591 bekostning av de ansattes lønninger og pensjoner. SV vil fortsette å jobbe for en demokratisk styring
1592 av velferdstjenestene.

1593 SV vil at kommunen skal fortsette arbeidet med å gjøre kommunen mer åpen og gjennomskiktig.
1594 Budsjetter og kommunale dokumenter skal være forståelige, og folk skal ha innsyn. Folk skal nå fram,
1595 hverdagsproblemene skal løses, og vedtak som er fattet skal følges opp. Kommunen må styrke de
1596 felles arenaene for debatt i byen.

1597 Det blir stadig flere innbyggere i Oslo. Dette skaper store muligheter og utfordringer. En grønn by må
1598 også være en by der utviklingen av byen styres aktivt gjennom demokratiske og politiske prosesser,
1599 sammen med innbyggerne. I forbindelse med byens kommuneplanarbeid gjennomførte det
1600 rødgrønne byrådet en unik medvirkningsprosess med blant annet SMS til alle innbyggere over 16 år
1601 med invitasjon til å delta. De som bor i byen må inviteres enda mer aktivt med i diskusjoner om
1602 hvordan framtidens byrom skal se ut, og premissene må i forlengelse av dette utvikles i demokratiske
1603 prosesser og ikke overlates til faginstanser og eiendomsspekulanter.

1604 **SV vil:**

- 1605 ● **Styrke bydelenes budsjetter.**
- 1606 ● **At kommunale virksomheter ikke skal konkurransenutsettes.**
- 1607 ● **Avskaffe bestiller-utfører-modellen** som grunnlag for organisering av kommunens tjenester.
- 1608 ● **At organiseringen av byens helsetjenester må sikte mot å skape helhetlige pasientforløp**
- 1609 **med pasienten i sentrum.**
- 1610 ● **At færre av kommunens tjenester organiseres som aksjeselskaper.**
- 1611 ● **At alkoholbevillinger og skjenketider utenfor Oslo sentrum avgjøres i bydelsutvalgene.**
- 1612 ● **Legge til rette for at alle innbyggere får sterkere mulighet til å påvirke beslutningene**
- 1613 **gjennom bydelenes budsjettprosesser.**
- 1614 ● **Jobbe for en representativ fordeling i lokalpolitikken** med tanke på kjønn, etnisitet, etc.